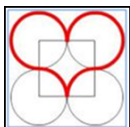


Venované aj Vám

Namiesto darov, múdre slová. (Plautus)

1. časť (5 – 9)

Namiesto darov, múdre slová. (Plautus)



***Milé slovo získava mnohých priateľov a krotí nepriateľov,
láskavá reč dobrého človeka rozmnožuje (dobro).***

Sir 6, 5

*Prečítanie celej knihy neprináša často toľko úžitku,
ako bohaté myšlienky obsiahnuté v jednej vete.*

P. Denssen

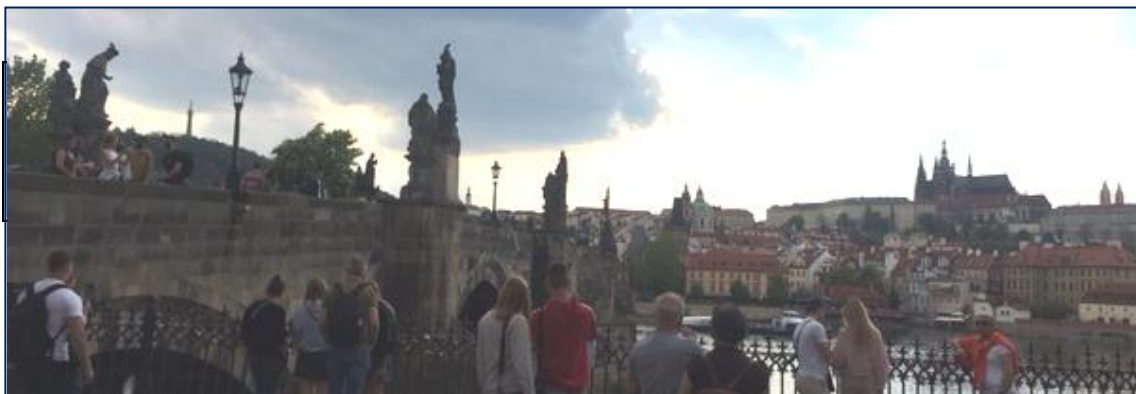
Sú rôzne diagnózy pre každého človeka. Ja sa priznávam k tej, ktorá vníma sympatické ľudské slovné vyjadrenia ako dlhotrvajúcu všeobecnú drogu.

Naozaj často a rád som si vyberal a odkladal „obľúbene citáty“.

Poskladal som ich do súboru „Venované aj Vám“.

Sú určené pre spomienky na odkazy osobností zušľachtujúcich naše poznanie (s 10 ročnou periódou výročia ich narodenia alebo úmrtia).

Odpusťte, prosím, tú odvahu, venovať Vám, mnou poskladanú mozaiku citovaných myšlienok nielen od najvýznamnejších osobností sveta vedy a kultúry.



Vybral a zostavil emeritný učiteľ počtov a merby (školskej matematiky)
Dušan JEDINÁK (@ dmj)

**Človek sa občas potkne o pravdu,
ale väčšinou sa pozbiera a ide ďalej.**



- *Demokracia je najhoršia forma vlády, okrem všetkých ostatných, ktoré boli vyskúšané.*
 - *Odvaha je vlastnosť, ktorá je zárukou všetkých ostatných.*
- *Neznášam, keď ma niekto poučuje – ale rád sa učím.*
 - ***Vo vojne rozhodnosť, pri porážke vzdor, vo víťazstve veľkodušnosť, v mieri dobrá vôľa.***
- *Nemôžem vám sľúbiť nič iné ako krv, drinu, slzy a pot.*
- *Liberálna demokracia je ten najhorší spôsob vlády, aký poznám. Až na to, že neexistuje žiadny lepší.*
- *Nehovorte o chybách, tie budú hovoriť samé za seba.*
 - *Ak majú dvaja ľudia stále zhodné názory, je jeden z nich zbytočný.*
- *Kapitalizmus má jednu chybu: nerovnomerné rozdelenie bohatstva. Socializmus má oproti tomu jednu cnosť: rovnomerné rozdelenie biedy.*
- *Len deti, blázni a veľmi starí ľudia si môžu dovoliť vravieť vždy pravdu.*
 - ***Rečník má vyčerpať tému, nie poslucháčov.***
- *Dobry politik má mať schopnosť predvídať to, čo sa stane v budúcnosti, a vysvetliť, prečo sa tak nestalo.*
 - *Nevzdelaní ľudia radi čítajú zbierky citátov.*
- *Cez vojnu je pravda taká drahocenná, že ju musí vždy doprevádzať telesná stráž klamstiev.*
 - *Chcete na svete vyniknúť? Musíte pracovať, zatiaľ čo sa ostatní bavia.*
- ***Máte nepriateľov? To je v poriadku. Znamená to, že ste sa v živote za niečo postavili.***



Winston Spencer **CHURCHILL**
(30.11.1874 – 24.1.1965)



Myslieť znamená tvoriť pojmy...

- *Človek je aj tým, kto poznáva ideálne skutočnosti.*
- *Logika je schopnosť myšlienkového pohybu, myšlienkových operácií na veľmi vysokej úrovni abstrakcie...
Logika je veľmi užitočným nástrojom analýzy a filozofie o základoch myslenia...*
- *Logika je v zásade popisom predmetov a tým aj popisom sveta.
Ak niekto logiku porušuje, postupuje proti všeobecnej štruktúre sveta a premýšľa neracionálne... Každá reč, ktorá nezodpovedá logickým zákonom, je samo so sebou sporná...*

• Okrem logiky je len bl'abotanie...

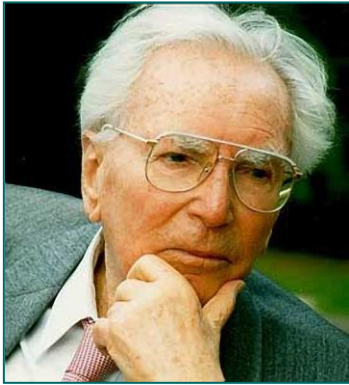
- *Racionalizmus má dve základné prikázania. Vedieť, o čom sa hovorí, to znamená dokázať povedať, čo má človek na mysli, a po druhé, keď sa niečo tvrdí, vedieť to zdôvodniť... Solídny racionalizmus je to, čo učí logika...*
- *Veda je to, čo zostane, ak sa opúšťajú nesprávne hypotézy... Každá poctivá veda prekračuje skúsenosť.*
- *My svet poznávame a netvoríme ho... Fakt je, že niekedy dôjdeme aj k pravde.
Ale istotu máme iba zriedka...*
 - *Aby sme boli šťastní je nevyhnutné konať, pracovať, zápasiť.*
- *Svet nie je jediným axiomatickým systémom... Božie zjavenie nám dáva určité axiómy... Rozpor je základným, veľmi dôležitým činiteľom vedeckého pokroku...
Človek je niečím iným ako zvyšok sveta.*
- *Naša európska kultúra má, okrem iného, tri zložky: grécky kult vedy, rímske chápanie spoločnosti, práva i moci a tretia zložka je židovsko-kresťanská, ktorá má tiež existenciálny rozmer.*
- *Ludia by chceli mať dôkazy namiesto viery... Viera nie je súbor logicky prepojených výrokov... Na vysvetlenie viery je potrebné využívať najlepšiu logiku aká existuje...
Pravdy viery sa nedajú dokázať, ale musím vedieť, v čo verím...*
 - *Ak sa človek nemôže modliť, tak neverí.*
- *Všetci sme platonici, keď sa filozofuje, tak sa ide v stopách Platóna... Pravá filozofia je filozofia analytická... Elementárnou filozofickou zásadou je transformácia toho, čo je všeobecné na konkrétne. Všetko cez jednotlivé, vždy... Pestovanie filozofie bez kontaktu s inými vedami je nedorozumenie...*

Úlohou filozofie je vychovávať rozumných ľudí.
- *Nemožno považovať za pravdu každé vyhlásenie, len preto, že je vytlačené alebo uvedené v médiách... Nestarajte sa o to, na čo nemáte vplyv.*
- *Nebezpečenstvo diktátorských režimov je v tom, že sa človek nemôže brániť proti hlupákovi...*

Všetky európske nacionalizmy sú idiotstvom. Európa je jednou krajinou.
- *Človek sa díva na dejiny a vidí, aká je malá figúrka.*
- *Bez Boha je ťažké uniknúť záveru, že všetko je vlastne absurdné...*
- *My dominikáni si myslíme, že Bohu sa má slúžiť nielen srdcom, ale aj hlavou.*

Józef M. **BOCHEŃSKI** (30.8.1902 – 8.2.1995)

K šťastiu sa ide naokolo, cez druhých.



- *Pokora, ak je skutočná, je prinajmenšom práve tak znakom vnútornej sily ako odvaha.*
- *Človek je tvor, ktorému bolo dané maximum vedomostí. Najviac mu však chýba povedomie o tom, aká je jeho ľudská zodpovednosť.*
- *Nie sme zodpovední za každú absurdnosť, ktorá je v nás.*

- *Nikto nemôže úplne porozumieť skutočnej podstate inej ľudskej bytosti inak, len že ju miluje... Láska je konečný a najvyšší cieľ, o ktorý sa môže človek usilovať...*

Spása človeka je skrz lásku a v láske.

- *Duchovná sloboda, ktorú človeku nikto nemôže zobrať, robí život zmysluplným a dáva mu zámer i cieľ.*
- *Byť človekom znamená prekročiť sám seba – prekonať sám seba a orientovať sa na hodnoty.*
- *V živote rozhodujú o zmysluplnosti jeho vrcholné body a jediný okamih môže dať spätne zmysel celému životu.*
- *Spôsob, akým človek prijíma svoj údel, vrátane utrpenia, spôsob, akým na seba berie svoj kríž – to je príležitosť, ako dať svojmu životu hlbší zmysel.*
- ***Hodnoty nemôžeme vyučovať – hodnoty musíme žiť... Neodpovedáme slovami, ale odpoveďou musí byť celá naša existencia.***



Viktor Emil FRANKL
(26.3.1905 – 2.9.1997)



Boh nie je od nás ďaleko. V každej dobe na nás čaká v jednaní, v okamžitej činnosti... Božské do nás vniká, preniká nás a utvára prostredníctvom všetkých stvorených vecí bez výnimky.

Naozaj je zasiahnutý slepotou ten, kto nevidí šírku pohybu, ktorý ďaleko prekročil hranice prírodovedy, postupne zasiahol a naplnil chémiu, fyziku, sociológiu a dokonca i matematiku a dejiny náboženstva. Všetky oblasti ľudského poznania sa jedna po druhej pohli, spoločne strhnuté tým istým základným prúdom smerom k štúdiu vývoja. Evolúcia, to nie je už teória, systém ani hypotéza, ale ďaleko viacej: to je odteraz všeobecná podmienka, ktorej sa musia

podriaďovať a ktorej musia vyhovovať všetky teórie, hypotézy i systémy, ak majú byť mysliteľné a správne. Svetlo, čo osvetľuje všetky fakty, zakrivenie, ktoré musí prijať všetky črty – to je evolúcia... Evolúcia smeruje k zdokonaleniu ľudstva v jeho celistvosti. Evolúcia je vzostup k vedomiu... Evolúcia je skvelý prostriedok byť viac Božím a viac sa Bohu dávať, v pohybe cítiť a objavovať svojho Boha... Neexistuje nič až po najvyššie stojacu ľudskú dušu, čo by nepodliehalo zákonu evolúcie.

Ľudský svet je pásmom neustálej duchovnej premeny, v ktorom sa všetky nižšie skutočnosti a sily bez výnimky zjemňujú a pretvárajú vo vnemy, city, myšlienky, v schopnosť poznávať a milovať... Čím viac sa človek stáva človekom, tým viac je korisťou stále výslovnejšej, stále čistejšej, stále nesmiernejšej potreby klaňať sa... Čím sa nám svet javí nádhernejší a oslavnejší, tým nádhernejšie môže pre veriaceho človeka žiariť svetlo Boha.

Zem sa skôr prestane krútiť ako ľudstvo vo svojom celku organizovať a zjednocovať. Keby sa zastavil tento vnútorný pohyb, sám vesmír by nedosiahol svoje završenie v človekovi... V takom vesmíre, kde všetko usiluje o postupné vytváranie ducha, ktorého Boh pozdvihuje ku konečnej jednote, nadobúda hmatateľná realita každého diela ceny posvätenia a spojenia s Bohom.

Stvorenie pokračuje čím ďalej v tej nádhernejšej forme a stále vo vyšších sférach sveta.

A my slúžime dovršeniu tohto Stvoriteľského diela každou i tou najbežnejšou prácou svojich rúk... Prácou dovršujeme v nás svoje zjednotenie s Bohom.

Tvárou v tvár svetu a pravde existuje absolútna povinnosť hľadať a bádať... Jediná vedecky a objektívne prijateľná odpoveď na význam života je strmá cesta pokroku... Len človek môže poslúžiť človeku pri dešifrovaní sveta... Ak ukážeme pravdu len jednej jedinej duši, nič ju nezastaví, pokiaľ neprenikne všade a všetko nezapáli... Veda a zjavenie nemôžu ďalej plniť svoje funkcie inak, ako v pohybe, ktorý ich unáša k vzájomnému stretnutiu.

Človek nemôže vidieť sám seba mimo ľudstvo, práve tak ako nemôže úplne vidieť ľudstvo mimo života a život mimo vesmír... Chtiac nechtiac človek vo všetkom, čo vidí – nachádza a pozoruje sám seba...

Veriť znamená uskutočňovať intelektuálnu syntézu... Viera je súhlas našej inteligencie s nejakou všeobecnou perspektívou vesmíru.

Verím, že vesmír je vývoj. Verím, že vývoj smeruje k duchu. Verím, že duch nachádza dokonalosť v človeku a v osobnosti. Verím, že najvyššia osobnosť je univerzálny Kristus ako organický stred vesmíru.

Milovať znamená nájsť a dovršiť sám seba v niečom mimo seba... Láska je jediná sila, ktorá veci zjednocuje, bez toho aby ich ničila... Láska je najuniverzálnejšia, najobdivuhodnejšia a najtajomnejšia kozmická energia... Podstatnou funkciou i čarom lásky je to, že robí človeka úplným...

Láska je schopná viesť bytosti k dokonalému bytiu tým, že ich spája v ich hĺbke.

Svet sa nám často zdá ako niečo strašné: nesmierny, slepý, plný násilia. Otriasa nás, vláči nás, zabíja nás úplne bezohľadne. Takáto strašná skutočnosť preniká v každom okamihu všetkými trhlinami – oheň, epidémie, búrky, zemetrasenia, rozpútanie temných duchovných síl, ktoré v jedinom okamihu bezohľadne ničia, čo sme namáhavo vytvorili... Môj Bože, pretože mi moja ľudská dôstojnosť nedovoľuje, aby som pred tým zatváral oči ako zviera alebo dieťa – aby som nepodľahol pokušeniu prekliatť vesmír a toho, ktorý ho stvoril – daj, aby som svet uctieval tým, že v ňom uvidím skrytého Teba...



Existuje spoločenstvo s Bohom skrz svet... Cenu má len verná činnosť pre svet – v Bohu.

Pierre TEILHARD DE CHARDIN (1.5.1881 – 10.4.1955)

Symbol – kľúč k podstate človeka



- *Veda predstavuje posledný stupeň v duchovnom vývoji človeka a možno ju pokladať za najvyšší a najcharakteristickejší výdobytok ľudskej kultúry... Veda nám pomáha pochopiť dôvody vecí; umenie zasa uvidieť ich formy.*
- *Grécka filozofia objavila v časoch Pytagora a pytagorovcov nový jazyk, jazyk čísel. Tento jav znamenal okamih, keď sa zrodilo naše moderné ponímanie vedy... Pytagorovci boli prvými mysliteľmi, ktorí číslo pochopili ako všetko obsahujúci, skutočne univerzálny princíp.*
- **Číslo je nástrojom nášho prenikania do prírody a skutočnosti...** *Ak chceme fyzikálne myslenie vybaviť všetkými duchovnými nástrojmi, potrebujeme na to úplnú voľnosť pri tvorbe svojho matematického symbolizmu. Príroda je nevyčerpatelná – nikdy nám neprestane klásť nové a neočakávané problémy. Nemôžeme predvídať fakty, ale môžeme sa pripravovať na ich interpretáciu, opierajúc sa pritom o silu symbolického myslenia.*
- *V oblasti jazyka, náboženstva, umenia, vedy, človek nikdy nemôže robiť viac než tvoriť si svoj vlastný, symbolický svet, ktorý mu umožňuje chápať a vykladať, formovať i organizovať, syntetizovať aj univerzalizovať svoju ľudskú skúsenosť.*
- *Ľudské poznanie je vo svojej podstate symbolickým poznaním... Symbol nemá aktuálnu existenciu, neexistuje ako súčasť fyzikálneho sveta; symbol má „význam“... Matematika nie je teóriou vecí, ale symbolov.*
- **Matematika** *je univerzálny symbolický jazyk, ktorý sa nezaobrá opisom vecí, ale všeobecným vyjadrovaním vzťahov a typov vzťahov.*
- *Vo všetkých ľudských aktivitách a vo všetkých formách ľudskej kultúry nachádzame „jednotu v rozmanitom“. Umenie nám poskytuje jednotu nazerania, veda nám dáva jednotu myslenia, náboženstvo a mýtus nám dávajú jednotu cítenia.*
- **Matematický rozum je putom medzi človekom a svetom; umožňuje nám voľný prechod od jedného k druhému. Je kľúčom k pravdivému pochopeniu kozmického a morálneho poriadku.**

An Essay on Man.
New Haven and London: Yale University Press, 1944.
Esej o človeku. Bratislava: Nakladateľstvo Pravda, 1977.



Ernst CASSIRER (28.7.1874 – 15.5.1945)

Máš povinnosť...

Chcem iba oživiť tvoju pamäť,
aby v nej vznikla myšlienka,
ktorá by ťa zasiahla tak,
že zmeníš svoj život
a nastúpiš cestu modlitby a lásky,
až sa napokon staneš rozvážnou dušou.



- *Vzrastaj prekonávaním prekážok.*
- *Nevyhýbaj sa povinnosti. Vykonávaj ju svedomito, aj keď iní ju zanedbávajú.*
- *Ak máš byť soľou a svetlom, potrebuješ vedomosti a schopnosti.*
 - *Keď získaš skutočný záujem o svoju odbornú prácu, zlepší sa aj tvoj duševný život.*
- *Tvoja nedbalosť, ľahostajnosť, záhalčivosť je vlastne zbabelosť a pohodlnosť.*
- *Nezabúdaj, že aj priemerní ľudia môžu hrešiť prehnaným sebavedomím.*
- *Neprikladaj veľkú dôležitosť tomu, čo svet nazýva víťazstvom, prípadne porážkou.*
- *Neodsudzuj skôr, kým si nepreveríš svoj úsudok modlitbou.*
- *Zbav sa myšlienok pýchy. Si len štetcom v ruke umelca.*
- *Nezabúdaj, že najviac má ten, kto potrebuje menej.*
- *Môžeš si byť istý, že si Božím mužom, keď nespravodlivosť znášaš s radosťou a mlčky.*
- *Tajomstvo, ktoré dodáva najpokornejšej, ba aj tej najpokorujúcejšej veci dôležitosť, je milovať.*
 - *Svedomie si skúmaj pomaly a statočne.*
 - *Vyhral by si veľký boj, keby si sa zbavil strachu z toho, že ťa budú poznať takého, aký si.*
 - *Zotrvaj v dobrom a nad klebetami pokrč ramenami.*
- *Neboj sa pravdy, aj keby ťa mala stáť život.*
- *Buď užitočný. Zanechaj za sebou stopy. Vyžaruj svetlo svojej viery a lásky.*
- *Ak sa skutočne „odovzdáš“ Bohu, nijaká ťažkosť neotrásie tvojím optimizmom.*

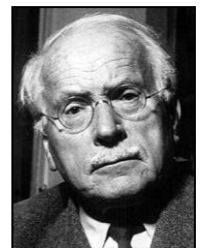


Josemaría ESCRIVÁ de Balaguer (9.1.1902 – 26.6.1975)

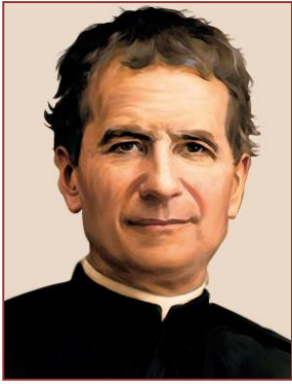


Človek vidí podľa toho, aký sám je

- Rozhodujúca otázka pre človeka znie: *Vzťahuješ sa k nekonečnu alebo nie? To je kritérium jeho života. Len vtedy, keď viem, že nekonečné je podstatné, nezakladám svoj záujem na ničotnostiach a na veciach, ktoré nemajú rozhodujúci význam.*
- *Ak to neviem, tak nástoječivo trvám na tom, že niečo vo svete znamenám pre tú alebo onú vlastnosť, ktorú chápem ako osobné vlastníctvo. Napríklad pre svoje nadanie alebo svoju krásu.*
- *Čím viac človek trvá na klamlivom vlastníctve a čím menej je pre neho zrejmé to podstatné, tým nespokojnejší je jeho život. Cíti sa obmedzený, pretože má obmedzené zámery a to vytvára závisť a žiarlivosť.*
- *Ak chápeme a cítime, že sme už v tomto živote napojení na nekonečno, menia sa naše túžby a náš postoj. Sme niečím len vo vzťahu k tomu podstatnému a ak to nemáme, premárnili sme život. Aj vo vzťahu k iným ľuďom je rozhodujúce, či sa v ňom to nekonečné vyjadruje alebo nie.*
- *Ak človek dozrie do plnej individuality, je to ako keď sa rieka, ktorá sa neúčelne rozlievala vedľajšími prúdmi a bažinami, náhle vráti do svojho vlastného koryta.*
- *Naše vedomie predsa samé seba nevytvára, ale pramení z neznámej hĺbky. Prebúdza sa pozvoľna v dieťati a prebúdza sa každé ráno z hĺbok spánku z nevedomého stavu. Je ako dieťa, ktoré sa denne rodí z materského prázakladu nevedomia.*
- **Idea mravného zákona a idea Boha sú nevyvrátiteľne zakorenené v ľudskej duši.**
- *Zisťujem, že všetky moje myšlienky krúžia okolo Boha ako planéty okolo Slnka a sú ním ako planéty Slnka neodolateľne priťahované.*
- *Duša obsahuje toľko záhad, čo svet so svojimi galaktickými systémami.*
- *V podstate sme zahalení do psychických obrazov tak, že vôbec nemôžeme preniknúť k podstate vecí mimo nás... Nech povieme čokoľvek, nikdy slovo nevyjadří celok.*
 - **Všetko tkvie v duši, všetko je takpovediac na vnútornej strane.**
- *Existujem na základe čohosi, čo nepoznám. Aj napriek tejto neistote cítim spoľahlivosť toho, čo existuje a kontinuitu svojho života, aký je.*
- *Ak by absolútne prevažovala nezmyselnosť, potom by s vyšším vývojom stále viac mizlo naplnenie života zmyslom. Ale zdá sa mi, že tak to nie je.*
- *Pravda poplatná zmyslom môže vystačiť rozumu, ale nikdy nedáva zmysel ľudského života; tento zmysel zachvacuje a vyjadruje aj vnútro človeka.*
- *Otras nášho sveta a otras nášho vedomia sú jedno a to isté. Všetko sa stáva relatívnym a preto problematickým. Moderný človek sa nevyhnutne vracia k svojej duchovnej realite a čaká na jej istotu.*
- *Duša je vnútorne vnímaný život tela a telo je život ducha prejavovaný von, že telo a duša sú jedno. Otázky duše ležia vždy za horizontom vedomia. Keď hovoríme o problémoch duše, hovoríme vlastne o veciach na hranici viditeľnosti, o veciach najintímnejších a najmenších.*
 - **Naše činy ukážu, kto vlastne sme.**
 - **Volám či nevolám, Boh je vždy prítomný.**



Carl Gustav JUNG
(26.7.1875 – 6.6.1961)



***Byť dobrý nespočíva v tom,
že sa nepreviníme,
ale v tom, že sa chceme napraviť.***

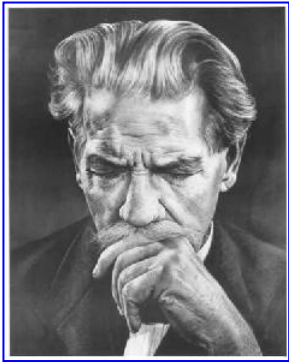
- ✚ *Prvým šťastím dieťaťa je, že je milované.
Boh ťa miluje, lebo si jeho dieťa.*
- ✚ *Keď pracuješ, hovoríš a myslíš, rob všetko tak,
aby to bolo na osoh tvojej duše.*

- ✚ *Ak chceš byť šťastný, musíš si to zaslúžiť tým, že budeš mať všetkých zo srdca rád,
že budeš milovať priateľov, že budeš trpezlivý a veľkomyselný k nepriateľom,
že budeš plakať s plačúcimi a iným nebudeš závidieť ich šťastie
a budeš robiť dobre všetkým a zle nikomu.*
- ✚ *Pre konanie dobra treba trošku odvahy...
Dokonalosť sa získava pomaly úsilím.*
- ✚ *Láskavosť v reči, v práci a upozorňovaní získava všetko a všetkých.*
- ✚ *Aby kresťan vykonal mnoho dobra, musí s láskou spájať aj priamosť.*
- ✚ *Čnosti, ktoré nás môžu šťastne preniesť do večnosti, sú pokora a láska.*
- ✚ *Duša mladíka je pevnosť, ktorá sa vždy uzaviera prísnoťou a tvrdosťou.*
- ✚ *O Bohu zmyšľajte s vierou, o bližnom s láskou, o sebe s hlbokou pokorou.
O Bohu rozprávajte s úctou, o bližnom, ako by ste chceli,
aby sa hovorilo o vás, o sebe hovorte pokorne alebo mlčte...
Nohami kráčajte po zemi, ale srdcom buďte v nebi.*
- ✚ *Vychovávatelia nech milujú, čo sa páči mladým a mladí budú milovať to,
čo sa páči vychovávateľovi.*
- ✚ *Nepamätám si, že by som použil fyzický trest a s Božou milosťou som vždy
dosiahol, aj od zdanlivo nevychovatelných chlapcov, nielen to,
čo nariaďovala povinnosť, ale aj to, že plnili moje prania.*
- ✚ *S každým sa zhovárať tak, aby si sa stal jeho priateľom...*
- ✚ ***Nie je ti priateľom, kto ťa príliš chváli.***

- ✚ *Povedzte mojim chlapcom,
že ich všetkých čakám v nebi.*

Giovanni **BOSCO**
(16.8.1815 – 31.1.1888)





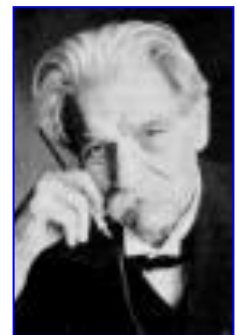
*Jediné, na čom záleží,
je, aby sme zápasili o svetlo v nás.*

- *Najvyšší prejav ducha je láska. Láska obsahuje moment večnosti, ktorý môže človek dosiahnuť už na tomto svete.*
- *Len láskou môžeme dosiahnuť spoločenstvo s Bohom. Celé živé poznanie Boha sa opiera o to, že ho prežívame vo svojich srdciach ako vôľu lásky.*
- *Životné poznanie, ktoré my dospelí máme oznamovať mladým, neznie takto: skutočnosť už s vašimi ideálmi zatočí, ale: zapustíte korene do svojich ideálov, aby vám ich život nemohol vziať.*

- *Moc ideí je nezmerateľná. Idey sú myšlienky. Pokiaľ zostávajú iba myšlienkami, čo aj s najväčším nadšením a najpevnejším presvedčením, sila v nich skrytá zostáva spútaná. Uvoľní sa až vtedy, ak sa s nimi spojí duchovná podstata očisteného, osvieteného človeka. K pravej zrelosti, ku ktorej sa máme vyvíjať, dospejeme, ak budeme usilovne pracovať sami na sebe, aby sme sa stávali čím ďalej tým rýdzejší, pravdivejší, čistejší, mierumilovnejší, dobrotivejší, súcitnejší...*
- *Živá pravda je tá, ktorá vyrastá v myslení... Keď uveríme, že môžeme dosiahnuť pravdu vlastným myslením, dokážeme ju vnútorne prijať... Len epocha, ktorá má dosť odvahy k pravdivosti, môže dospieť k pravde, ktorá by v nej pôsobila ako duchovná sila. Pravdivosť je základ duchovného života.*
- *Človek nepotrebuje len vonkajší blahobyt, ale aj úctu bližných a spokojnosť so sebou samým. Tú dosiahne len vtedy, keď sa stará o blaho druhého. Keď sa človek vážne podujme orientovať aj na duchovnú blaženosť, dospeje k tomu, že uznanie ľudí, ktoré preňho znamenalo takmer celú duchovnú blaženosť, bude pre ne ho čoraz bezvýznamnejšie... Duchovná blaženosť je sebestačná.*
- *Neexistuje žiadna istota, ak stojíme jedni nad druhými alebo proti sebe. Len spoločne môžeme dôjsť k pokoju. Ak chceme jeden druhého zastrášať, či vzbudzovať nenávisť, nikam sa nedostaneme. Ak sa budeme vzájomne spoznávať, môžeme sa dopracovať k spolupráci. Preto je treba začať s dôverou...*
- *Vela času strácame navzájom bez úžitku, namiesto toho, aby sme sa vážne porozprávali o vážnych veciach, aby sme sa navzájom spoznali ako snaživí, trpiaci, dúfajúci a veriaci. Musíme sa všetci snažiť byť bezprostrední a premieňať vnútornú vďačnosť na prejavenú. Potom bude vo svete viac slnečného jasu a viac sily pre uskutočnenie dobra.*
- *Ľudia majú v sebe viac lásky, láskavosti a idealizmu, než na nich zvonka vidíme alebo v ich živote pozorujeme. Je to dobro, ktoré je v nich a nemôže na denné svetlo, pretože to pomery nedovolia, alebo že sa ľudia unavia v márných pokusoch ho realizovať. Som presvedčený, že v našej spoločnosti dobro v ľuďoch potlačujeme, stavíme sa mu do cesty, pretože im neprinášame v ústrety dosť viery v to dobro.*
- *Žiadna veta z môjho myšlienkového sveta nevyjadruje tak presne moju filozofiu ako slová: **úcta k životu**. Základný princíp mravnej etiky znie: dobré je život zachovávať a podporovať, zlé je život ničiť alebo stáť mu v ceste... Svetonázor úcty k životu ráta so svetom takým, akým je. Lenže svet je hrozný i nádherný, nepričetný i duchaplný, plný bólu i radosti. Neraz zostáva ľuďom záhadou. Som naplnený istotou, že čím viac budú ľudia premýšľať, tým viac lásky bude na svete.*
 - *Poznať sa, neznamená všetko o sebe vedieť, ale mať k sebe vzájomnú lásku i dôveru a veriť v toho druhého.*
- *Môžeme všetci svojím časom, svojím nadaním, tým, čo nosíme vo svojom srdci, pomáhať druhým. A čím je to ťažšie a nenápadnejšie, tým je to cennejšie. Máme vystupovať ako ľudia pre ľudí. Kto naozaj hľadá a zachováva trpezlivosť, ten nakoniec nájde i šťastie, ktoré svojím vládnyim tichým svetlom prežaruje jeho život... Spolahlivá viera v pravdu, ktorá je myslením poznateľná, tvorí moju fundamentálnu skúsenosť.*

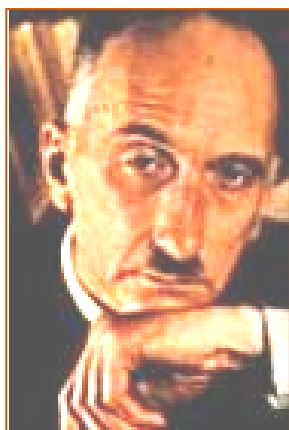
Človek je myslením vedený k etickému postoju aj ku zbožnosti.

Albert SCHWEITZER (14.1.1875 – 4.9.1965)



*Nie som schopný uveriť,
že by život nesmeroval k nejakému cieľu.*

- *Každý človek je unikát, ktorý nemá páru, odkedy je svet svetom.*
- *Nemá zmysel zmeniť radikálne tvár sveta, lebo svet treba zasiahnuť do srdca.*
- *To, čo ľudia skrývajú, nie je vždy to najhoršie...
Aj ich nenávisť je neúmyselným prejavom viery.*
- *Nikdy sa neprestanem pýtať, ako je možné, že vzniká myšlienka, že ruka maľuje
a najmä, že srdce miluje a z lásky trpí... Skoro vždy je tá správna cesta najťažšia.*
- *Milovať niekoho znamená byť jediným, kto sa díva na zázrak, ktorý je pre
ostatných neviditeľný... Láska je len jedna... veriť znamená milovať...
Veriť znamená uznať, že sme milovaní.*



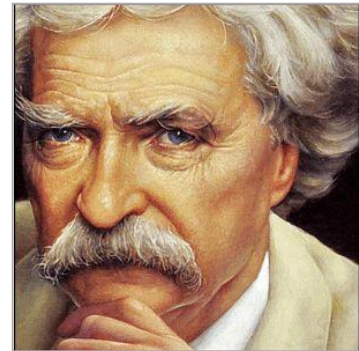
- *Aj najmenší z nás, pretože myslí a trpí,
znamená nekonečne viac
ako celý ten slepý, hluchý a nemysliaci vesmír.*
- *Každý z nás môže byť hrdinom drámy,
v ktorej nám ide o večnosť.*
- *Manželská láska, ktorá prežije tisícovú útrapy,
je ten najkrajší zázrak.*
- *Nekonečný Boh sa zapletá s každým z nás iným spôsobom,
hoci je nás nesmierny počet.*
- *Verím, že Boh ma miluje takého,
aký som bol a aký som, i akého ma vidí a posudzuje
i odsudzuje vlastné srdce...*

- *To, čo verím a viem, má základ
v nepochopiteľnom tajomstve.*



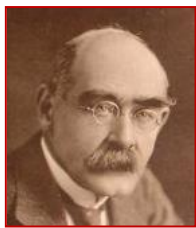
Francois MAURIAC (11.10.1885 – 1.9.1970)

Nikdy nedovoľ, aby sa pre teba stal niekto prioritou, pokiaľ si ty pre neho len jednou z možností.



- *Za dvadsať rokov budeš viac sklamaný z vecí, ktoré si neurobil, než z tých, ktoré si urobil.*
- *Nie to, čo nevieme, nás privádza do problémov, ale to, o čom sa klamlivo domnievame, že vieme.*
- *Nerozprávajte všetkým okolo seba, že vám svet dlží lepší život. Svet vám nedlží nič. Bol tu totiž skôr ako vy.*
- *Správne slovo môže byť veľmi účinné, no nijaké slovo nie je také účinné ako mlčanie v pravej chvíli.*
- *Daj každému dňu príležitosť, aby sa mohol stať najkrásnejším dňom Tvojho života.*
 - ***Vždy čiň dobro. Niektorých ľudí to poteší a zvyšok ohromí.***
- *Buďme radi, že existujú hlupáci, bez nich by sme nemohli vyniknúť.*
- *Rozdávať rady je zbytočné. Múdry si poradí sám a hlupák aj tak nepočúvne.*
- *Váš nepriateľ a priateľ spolupracujú na tom, aby ranili vaše srdce. Jeden vás ohovára a ten druhý vám tie ohováračky donáša.*
- *Človek je ako mesiac – má svoju temnú stranu, ktorú nikomu neukáže.*
- *Človek urobí veľa, aby ho milovali a všetko, aby mu závideli.*
- *Do neba sa ide vďaka milosti. Keby sa tam išlo podľa zásluh, dostal by sa tam tvoj pes a nie ty.*
 - *Nikdy som nedopustil, aby škola stála v ceste môjmu vzdelaniu.*
- *Fakty musíte dobre poznať pred tým, ako ich prekrútite!*
- *Kedykoľvek zistíte, že ste na strane väčšiny, je čas zastaviť sa a pouvažovať.*
 - *Máme radi ľudí, ktorí povedia priamo, čo si myslia. Za predpokladu, že si myslia to, čo aj my.*
- *Muž, ktorý nečíta knihy nemá žiadnu výhodu oproti tomu, ktorý ich čítať nevie.*
- *Po tom, čo sa náš cieľ definitívne stratil z očí, zdvojnásobili sme naše úsilie.*
- *Práca je všetko, čo človek musí robiť, a hra je všetko, čo človek nemusí robiť.*
 - *Zaumieň si, že každý deň vykonáš niečo, na čo nemáš veľkú chuť. A čoskoro ti nebude povinnosť na ťarchu.*
- *Keď smútime, vystačíme si sami. Ale keď chceme prežiť úplné šťastie, musíme sa s niekým oň podeliť.*
- *V živote som videl hrozné veci a niektoré z nich sa naozaj stali.*
- *Nestážujte sa a nehovorte stále o svojich problémoch - 80 percent ľudí to nezaujíma a 20 percent si myslí, že si to zaslúžite.*
- *Prívetivosť je signál, ktorý môžu počuť aj hluchí a prečítať aj slepí.*
 - ***Keď máš pochybnosti, hovor pravdu.***
- *Zajtra zmením svoj život. Včera som to chcel urobiť dnes.*
- *Ak hľadáš pomocnú ruku, nájdeš ju na konci svojho ramena.*

Mark TWAIN (30.11.1835 – 21.4.1910)

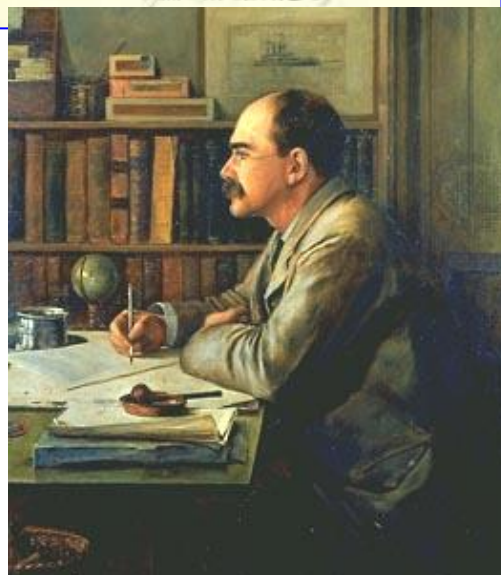


Podľa zákona džungle trest uzaviera účet.

V džungli nemá miesto posudzovanie či spochybňovanie trestu.

- * Čo môžu vedieť o Anglicku ľudia, ktorí poznajú iba Anglicko?
- * Počítaj so životnými skúsenosťami, ale vždy buď pripravený aj na výnimky.
- * *Chceš realizovať svoje sny? Prebud' sa!*
- * *Slová sú najsilnejšou drogou ľudstva.*

Ak jasnú myseľ nestratíš,
keď všetci navôkol blázniac obvinia ťa v zlosti,
v nevere iných ak sám dokážeš si veriť,
no zväžiť aj iných pochybnosti,
ak vládzeš čakať, neznaviac sa pritom,
lžou neodpovieš, ak ťa oklamali,
nenávisť druhých nesplatíš tým citom,
no nebudeš sa tváriť dokonalý,
ak dokážeš sniť, nedať však snom vládu,
myslieť, no dumy neurobiť cieľom,
do očí pozrieť víťazstvu i pádu,
a rovnaký byť k tým dvom nepriateľom,
ak zvládneš počuť nožmi pokrivené,
v nástrahu bláznom priame svoje slová,
ak z ruín vecí, čo žil si len pre ne,
zodratou dlaňou tvoriť začneš znova,
ak dokážeš dať výhry na hromádku
a stavať všetko na jeden ťah kariet,
prehrať a začať znova od začiatku
a slova o tej strate neprevravieť,
ak dokážeš dať povel srdcu, svalom,
nech slúžia ďalej, aj keď odumreli,
kráčať, keď nič už v tebe nezostalo,
len vôľa, ktorá vydržať im velí,
ak udržíš si hrdosť vraviac k davu,
prostotu zasa, kráľmi obklopený,
ak nezohne ti hnev, či priazeň hlavu,
ak napriek úcte nik ťa neprecení,
ak vtesnáš pritom do minúty prísnej,
šesťdesiat sekúnd behu z celej sily,
tvojou sa stane Zem i poklady z nej
a bude z teba človek, syn môj milý!

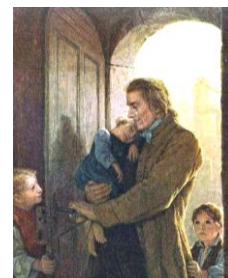


Rudyard KIPLING
(30.12.1865 – 18.1.1936)

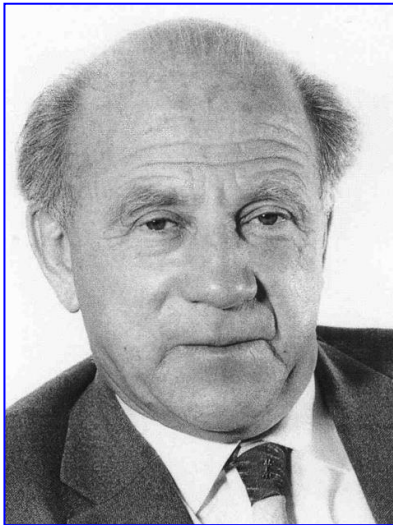


Náš vplyv siaha len potiaľ, pokiaľ siaha naša láska...

- *Láska je božskou silou vtedy, keď je úprimná a nebráni ... Musíte ľudí milovať, ak ich chcete zmeniť.*
 - *Každý by si mal určiť nedosiahnuteľný cieľ. Iba tak môžeme bojovať a snažiť sa ...*
 - *Človek stráca rovnováhu svojich síl, silu múdrosti, ak je jeho duch príliš jednostranne a násilne usmerňovaný k jednému predmetu.*
 - *Ľudské vzťahy v rodine sú prvé a najvýznamnejšie prirodzené vzťahy.*
-
- *Základ dobrej školy je ten istý ako základ každého ľudského šťastia; a nie je ničím iným než pravou múdrosťou života.*
 - *Všade, kde si ľudia preukazujú lásku, je nablízku Boh.*
 - *Kto trestá nevinného, stráca jeho srdce.*
 - *Ja ukladám všetku výchovu ľudského pokolenia do rúk matkiných.*
 - *Každý čin, ktorý nie je založený na láske, nesie v sebe zárodok smrti.*
 - *Keď pomôžeš chudobnému, aby mohol žiť ako človek, ukážeš mu Boha. Keď vychováš sirotu ako otec, naučíš ju tým poznať Otca na nebesiach. Potom aj slovo o viere, nádeji a láske dostane skutočnú podobu v tvojej duši.*
- ***Kto sa môže tešiť dnes, ten nemá čakať do zajtra!***
-
- *S nešťastím treba bojovať rukami a nohami, nie ústami. Spánok je prírodný balzam pre telo i pre dušu.*
 - *Šťastný je ten, kto dokáže nájsť rovnováhu medzi svojimi túžbami a možnosťami.*
- ***Viera je láska. A tam, kde je láska, Boh si stavia svoj príbytok.***
-
- *Zdrojom každého poznania je pozorovanie.*
 - *Človek prichádza na svet s telom, dušou a srdcom.*
 - *Ak s má vývoj osobnosti dieťaťa podariť, tak mu musia rodičia poskytnúť čas a darovať nehu.*
 - *Vzdelávanie hlavou, rukou a srdcom.*
- Povinnosť a poslušnosť sa musí nerozlučne spájať, viesť k radosti.***



Johann Heinrich **PESTALOZZI**
(12.1.1746 – 17.2.1827)



- *Mal som pocit, že sa pozerám cez povrch atomárnych javov na základ pozoruhodnej vnútornej krásy, ležiaci hlboko pod nim a dostal som takmer závrat pri myšlienke, že mám sledovať túto dokonalosť matematických štruktúr, ktoré príroda predom mnou rozostrela.*
- *Prírodné vedy nepopisujú a nevysvetľujú prírodu. Sú iba časťou hry medzi prírodou a nami. Popisujú prírodu, ako odpovedá našej metóde otázok... Ani vo vede už nie je predmetom výskumu príroda sama o sebe, ale ľudské skúmanie prírody.*

- *Pôvodným, prvotným jazykom, ktorý vzniká v procese vedeckého osvojovania si faktov, je pre teoretickú fyziku obvykle jazyk matematiky a zvlášť matematická schéma, ktorá fyzikom dovoľuje predpovedať výsledky budúcich experimentov.*

- *Ideály a geniálne myšlienky nie sú zodpovedné za to, čo z nich urobí ľudia.*

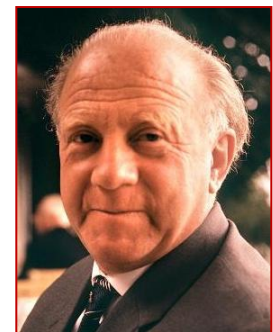


- *Život, hudba a veda budú, merané ľudskými mierami, vždy pokračovať...*

- *Krása je pevný súlad častí navzájom, aj s celkom.*

- *Nikdy nebude možné dôjsť iba racionálnym myslením k absolútnej pravde.*

- *Množstvo nevysvetliteľných javov sa zväčšuje vďaka procesu poznávania.*



Werner HEISENBERG (5.12.1901 – 1.2.1976)



Myslím, teda som...

- *Všetko, čo svojimi zmyslami prijímam z vonkajšieho sveta, by mohol byť klam, všetko, čo môžem myslieť, môže byť nesprávne – ale v pochybovaní som si istý sebou ako mysliacou bytosťou. Poznávanie pravdy je zdravie ľudského ducha.*
- *Nesmieme predpokladať, že všetko je tu kvôli nám... Jedine príroda robí veľké veci zadarmo.*
- *Mám v sebe ideu Boha ako nekonečnej, všemohúcej a všetko poznajúcej bytosti...
Je nemysliteľné, aby ma chcel pravdu milujúci Boh klamať
a podvádzat' pred mojim zrakom tento svet len ako klamný prelud...*

- **Ideu Boha alebo najvyššieho dokonalého bytia som našiel v sebe s rovnakou istotou ako ideu nejakého tvaru alebo čísla.**
- *Tých, čo odhaľujú vedecké pravdy, možno porovnať s boháčmi, ktorí tým rýchlejšie bohatnú, čím sú bohatší.*
- **Chcem nájsť novú cestu poznania. Tá cesta je: pokus a úvaha.**
- *Vtedy, keď začnem premýšľať, nachádzam seba a svoje myslenie ako niečo veľmi zodpovedné, ale i slobodné, ale aj isté.*
- *Aritmetika, geometria sú oveľa spoľahlivejšie než ostatné náuky, pretože jedine tieto sa zaoberajú takým jasným a jednoduchým predmetom, že vôbec nepripúšťajú, čo sa skúsenosťou ukázalo ako neisté, ale úplne spočívajú na dôsledkoch vyvedených rozumovým zdôvodnením.*
- *Porovnával som tajomstvá prírody so zákonmi matematiky. Bol som a som presvedčený, že ten istý kľúč otvára dvere k pochopeniu jedného aj druhého.*
- **Je v povahe nekonečného, že nemôže byť pochopené nami, ktorí sme koneční.**

Štyri základné pravidlá karteziánskej metódy sú:

pravidlo metodickéj pochybnosti – za pravdivé považovať iba to, čo je v mysli jasné, zreteľné a evidentné; chrániť sa pred prenáhlením a predpojatosťou.

pravidlo analytického postupu – rozkladať veci zložité na čo možno najjednoduchšie.

pravidlo syntézy – postupovať v správnom poriadku od ľahšieho k ťažšiemu, zhrnúť vzťahy a závislosti od jednoduchých až k poznaniu najzložitejších javov.

pravidlo kontroly – dbať pri riešení každej otázky na to, aby sa čo možno najúplnejšie prihliadalo na jej rozličné súvislosti a aspekty; zaistiť úplnosť skúmania.



René DESCARTES
(31.3.1596 – 11.2.1650)

- *Nie je možné dokázať bezospornosť formálneho systému dôkazovými prostriedkami, ktoré sú v skúmanom systéme formalizované.*

- *Matematika nevyrastá z jazyka, ale jazyk je možný len vďaka matematike.*

Axiomatické tvrdenia nám nemôžu odhaliť žiadne absolútne pravdy.

- *Som presvedčený, že matematické pojmy tvoria svoju vlastnú objektívnu realitu, ktorú nemôžeme ani stvoriť ani zmeniť, len vnímať a popisovať.*
- *Matematika popisuje mimozmyslovú skutočnosť, ktorá existuje nezávisle na aktoch aj na dispozíciách ľudskej mysle a je iba vnímaná ľudskou myslou a to vnímaná pravdepodobne veľmi neúplne.*
- *Ak existuje vôbec niečo ako tvorenie v matematike, potom to, čo akákoľvek veta robí, je, že práve obmedzuje slobodu tvorenia. Avšak to, čo obmedzuje, musí evidentne existovať nezávisle na tvorení.*
- *Hlavnou funkciou matematiky (ako každého pojmového myslenia) je dostať pod kontrolu obrovskú rozmanitosť jednotlivostí sveta.*



Kurt **GÖDEL** (28.4.1906 – 14.1.1978)

Pravda o svete a vo svete je svojou povahou obsahová, a nie formálna. Ľudsky pozorovateľný svet je možno zaujímavou ilúziou, vytváranou našimi zmyslami a technickými prístrojmi.

Neučesané myšlienky

- **Prečo klamú tí, ktorí nepoznajú pravdu?**
- *Smieme sa rozchádzať s pravdou? Áno, ak ju predstihujeme.*
- *Niekedy sa lož tak priblíži pravde, že v medzere medzi nimi ťažko žiť.*
- *Možno sa prepočítat', keď sa s ničím nepočíta?*
- **Hrozné číslo: anonymná nula.**
- **Z radu núl sa ľahko urobí reťaz.**
- **Nejedna nula si myslí, že je elipsou, po ktorej sa točí svet.**
 - **Nesúhlasím s matematikou.**
- **Domnievam sa, že súčet núl dá strašné číslo.**
- *Niektorí vidia pravým a ľavým okom to isté a myslia si, že to je objektivizmus.*
- *Keď musí všetko súhlasiť, musí niečo nesúhlasiť.*
- **Nebud' snob! Neklam vtedy, keď sa pravda lepšie vypláca.**
- *Rozprávaj múdro, nepriateľ načúva.*
- *Keď sa prevoláva: Nech žije pokrok – vždy sa spýtaj: Pokrok v čom?*
- *Väčšina ľudí je vždy na strane väčšiny.*
 - **Skrátme meter. Budeme väčší.**
- *Ľudia sú si čoraz bližší, svet sa preľudňuje.*
- *Bud'me ľuďmi aspoň tak dlho, pokiaľ veda neobjaví, že sme niečím iným.*
- **Návrat do jaskýň je nemožný, je nás priveľa.**
- *Majte na pamäti, že človek si nemôže vybrať: musí byť človekom!*
- *Niet nových smerov, je len jeden: od človeka k človeku.*
 - **Analfabeti musia diktovať.**
- *Trpaslíkom sa musí klaňať veľmi hlboko.*
 - *Dno je dnom, aj keď je obrátené nahor.*
- **Nestačí hovoriť k veci, treba hovoriť k ľuďom.**
 - **Všetko je v ľudských rukách. Preto sa musia často umývať.**
- *Niektoré charaktery sú nezlomné, pretože sú pružné.*
 - **Svedomie mal čisté. Nepoužité.**
- *Nevypytuj sa Boha na cestu do neba, lebo ti ukáže najťažšiu.*
 - *Až stratím vtip, budú ma považovať za filozofa.*



S.J. LEC (6.3.1909 – 7.5.1966)



Mlčanie je niekedy jediná odpoveď.

- *Pokrok je prozreteľnosť bez Boha...
Psychoanalýza je svedčenie bez rozhrášenia.*
 - *Láska je paradox, ... znamená určite jedno z dvoch: odpúšťať neodpustiteľné alebo milovať ľudí nehodných lásky.*
 - *Tolerancia je cnosť človeka, ktorý nemá na vec žiadny názor.*
 - *Zázrak znamená rýchle ovládnutie hmoty duchom.*
 - *Voľný verš je ako voľná láska, je to protiklad pojmov.*
 - *Pravda nie je nič iné ako môj pokus zistiť, či môj pohľad na vec platí alebo nie...*
 - *Nie som si istý, či je možné vyjadriť pravdu inak než analógiou alebo podobenstvom.*
- *Ak odstránime nadprirodzené, nezostane nám prirodzené, ale iba neprirodzené.*
 - *Z existencie čo je, nevyplýva, prečo to je, ba ani to, prečo je to tak a nie inak.*
 - *V porovnaní s ničím je každé niečo niečím báječným.*
 - *Žiadne zviera by neprišlo na niečo tak zlého ako je opilstvo, a na niečo tak pekné, ako je pitie.*
 - *Obyčajná a zdanlivo bezvýznamná existencia je ako desaťtisíc detektívok zmiešaných dohromady.*
 - *Jediné zdôvodnenie demokracie môžeme nájsť v božskom pôvode človeka.*
 - *Bez pokory sa nemožno z ničoho radosť – dokonca ani z pýchy.*
 - *Nemeníme skutočnosť, aby zodpovedala ideálom. Meníme ideál – je to pohodlnejšie.*



Gilbert Keith CHESTERTON (29.5.1874 – 14.6.1936)

- *Problém nie je v tom, že nemôžu nájsť riešenie, oni nemôžu nájsť problém.*
- *Moderný svet si nepripúšťa, že je nenormálny, pretože nevie, čo je normálne.*
- *Sme na najlepšej ceste vychovať pokolenie tak skromné, že neuverí ani násobilku.*
- *Rozum sám je predmetom viery. Musíme totiž veriť, že naše myšlienky majú vôbec nejaký vzťah ku skutočnosti.*
- *Nebezpečenstvo zo straty viery v Boha nie je v tom, že by človek neveril v nič, ale v tom, že by potom veril v hocičo.*
- *Nazvite svoj omyl skúsenosťou – a jeho tiaž bude hneď o polovicu ľahšia.*

Chápem len to, čo vytuším.

- Človek má v srdci miesta, o ktorých často nemá ani potuchy.
Až vtedy, keď sa zaplnia bolesťou, tak sa dozvie o ich existencii...
Vieme, že v každej bolesti sme vždy v susedstve Boha...
Bolesť je pomocníčkou tvorby.
- Keď človek žiada od Boha utrpenie, má istotu, že bude vždy vypočutý.
- Pravdivé je len to, čo je absolútne.
- Pravda musí byť bezpodmienečne v Sláve.
- Nádherný štýl nie je prepych, ale nevyhnutnosť.
- Čím väčšia je žena svätou, tým väčšia je ženou.
- Vlastnosťou umenia je vytvárať bohov.
- Až vtedy, keď sa človek veľmi pokorne vzdá hľadania toho, čo mal pod rukou, bez toho, že to vedel, až vtedy nachádza.
- Najhoršie nie je robiť zlé, ale nevykonať to, čo sme mohli vykonať dobré.
- Stredovek bol nesmiernym chrámom, aký už neuvidíme, pokiaľ sa Boh nevráti na zem, modlitebňa rozsiahla ako Západ, postavená na desiatich storočiach extáze, ktoré pripomínajú desať Prikázaní.

Léon Bloy



- Dejiny sú ako obrovský liturgický text, v ktorom čiarky i bodky majú rovnakú váhu ako verše alebo celé kapitoly, ale ich význam je hlboko skrytý.
- O tom poviem, že ma miluje, kto je ochotný skrz mňa alebo pre mňa trpieť...
- Žiadny človek o sebe nevie, kým vlastne je.
- Nikdy nemôžete vedieť, či tá určitá skutočnosť, ktorá vás ťaží, nie je skrytým princípom našej neskoršej radosti.

➤ **Všetko je len zdanie, všetko je len symbol.**

➤ **Smutné je len to, že nie sme svätí.**



Léon BLOY (12.7.1846 – 3.11.1917)



Základním cílem vzdělávání je výchova lidí, kteří jsou schopni dělat nové věci, ne jen opakovat co udělaly generace předchozí – lidi, kteří jsou kreativní, vynalézaví a objevní.

Druhým cílem je formování myslí, které umějí být kritické a jsou schopné ověřovat – ne jen akceptovat vše, co je jim předloženo. Velkým nebezpečím dneška jsou slogany, kolektivní názory, a předpřipravené myšlenkové proudy. Musíme se jim bránit individuálně a kriticky, rozlišovat mezi důkazem a názorem. Hledáme žáky, kteří jsou aktivní

a naučí se včas sami hodnotit a diferencovat, částečně svojí vlastní, spontánní aktivitou, a částečně s pomocí materiálu, který jim zadáváme. Umějí rozlišit mezi tím, co lze dokázat či je dokázané a tím co je prostě první myšlenka či názor, který se jim zjeví či nabídne.

- *Fakt nikdy nejestvuje v čistom stave, ale je vždy nerozlučne spätý s interpretáciou.*
- *Každý mysliaci človek prijíma alebo si vytvára nejakú filozofiu aj vtedy, keď sa na svoju koncepciu celku a chápanie hodnôt pozerá ako na približné a osobné.*
- *Je isté, že človek žije, zaujíma stanoviská, verí v mnohé hodnoty, hierarchizuje ich, a takto dáva zmysel svojej existencii voľbami, ktoré ustavične prekračujú hranice jeho skutočného poznania... Naša činnosť nás vytvára, môžeme sa zúčastňovať a podieľať na tvorbe seba samých.*
 - *Sú to dejiny vedy, ktoré rekapitulujú vývoj jednotlivca.*

- **Schopnosť myslenia vzniká v konaní a hrách skorého detstva...
Logika vzniká zo všeobecnej koordinácie konania.**

- *Prvý tucet rokov života je najplodnejším a najtvorivejším obdobím ľudského života. Vtedy sa formuje nástroj rozumu.*
- **Aktivita je tam, kde žiak znovu objaví alebo znovu zostrojí pravdu svojou činnosťou, buď v pokusoch alebo v samostatnom premýšľaní.**

- *Teórie sú pomíňajúce, ale problémy sú trvalé.*
- **Môže byť viacero názorov, ale iba jedna pravda.**



Jean **PIAGET**

(9.8.1896 – 16.9.1980)

*Prichádzame na to, že vesmír dosvedčuje stopy plánujúcej a kontrolujúcej moci, ktorá má dačo spoločné s našim osobným duchom. Nejde tu, pokiaľ sa nám to doteraz podarilo odkryť, o cit, morálnosť alebo estetické cítenie, ale ide o tendenciu myslieť takým spôsobom, ktorý sme pre nedostatok lepšieho výrazu nazvali **matematickým**.*

- *Konečná pravda pozorovaného javu je v jeho matematickom vyjadrení. Ak je toto vyjadrenie dokonalé, poznáme jav presne.*
- *Matematický vzorec nám nikdy nemôže povedať, čo tá vec je, ale iba ako sa chová; môže nám iba určiť predmet jeho vlastnosťami.*
- *Iba matematik má nádej, že raz úplne porozumie odvetviám vedy, ktoré odкрývajú tajomstvá Vesmíru:*

teóriu relativity, kvantovú teóriu a vlnovú mechaniku.

- ***Prúd vedomostí smeruje k matematickej skutočnosti. Vesmír sa nám začína javiť skôr ako veľká myšlienka než ako veľký stroj.***

- *Každý má právo odvodiť si svoje vlastné názory z faktov, ktoré mu predkladá moderná veda.*
- *Naša ľudská schopnosť modelovať prekvapivé vesmírne sily, ktoré majú čosi spoločné s každým jedným z nás, nám umožňuje vytvárať užitočné pojmy a konštruktívne premýšľať i matematicky argumentovať. Myšlienkovo vnímame prírodu matematickými štruktúrami, ktoré sme si vlastne sami zostrojili.*

- ***Moderná vedecká teória nás núti uvažovať o stvoriteľovi ako o niekom, kto pôsobí mimo čas a priestor, ktoré sú súčasťou stvorenia, rovnako ako umelec je mimo svoje plátno.***



James H. JEANS
(11.9.1877 – 17.9.1946)



*Zrada náboženstva vlečie so sebou zradu kultúry.
Západná kultúra bude žiť práve tak dlho
ako západné náboženstvo.*

Každé utrpenie na zemi je posvätené Božou láskou.

*Spravodlivosť je iba v pekle, v nebi je milosť
a na zemi kríž.*

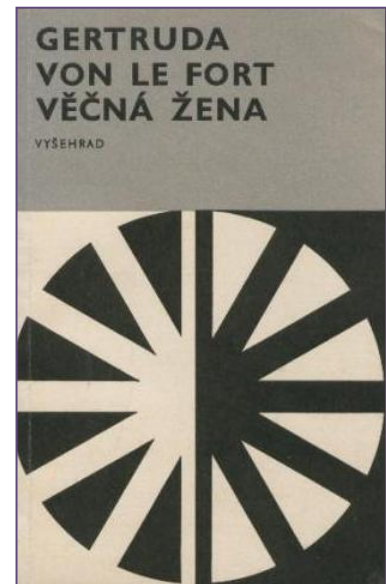
*Čím je hlučnejší náš svet, tým mlčanlivejší sa zdá Boh...
Mlčanie je rečou večnosti, hlučnosť je rečou pomíjateľnosti...
Keď Boh dlho mlčí, chystá sa prehovoriť...*

Diabol môže poskytnúť všetko, okrem lásky.

*Láska nemôže zahynúť. Vždy si nájde nejakú cestu,
aby sa zachránila.*

*Najväčším víťazom nad všednosťou života
je materská láska, ktorá je úplne pohltená
dennými starosťami.*

*Svet síce možno pohnúť mužskou silou,
ale požehnať ho možno len v znamení ženy.*



Ak sa žena odhalí, padá jej mystérium.

*Ženy sú sfingy, ale nie mlčiace.
Na každom kroku prezrádzajú svoje tajomstvá.*



Gertrud von Le FORT
(11.10.1876 – 1.11.1971)



*Viac ako čokoľvek iné ma tešila tá skutočnosť,
že som pracoval nie podľa cudzích myšlienok,
ale podľa vlastných sklonov.*

- *Kedykoľvek sa naučím niečo nové, hneď uvažujem, či by sa z toho nedalo niečo vyťažiť pre život.*
- *I keď patrím k tým, ktorí sa dôkladne zaoberali matematikou, neprestal som od svojej mladosti uvažovať i filozofii, pretože sa mi zdalo, že má prostriedky pre to, aby sa jasnými dôkazmi zistilo niečo spoľahlivé.*

- *Tí, ktorí sa radi zaoberajú detailmi vedy, opovrhujú abstrakciou a všeobecným výskumom. Tí, ktorí prehľbujú princípy, zriedka vniknú do jednotlivostí. Ja si vážim rovnako obidve, lebo som zistil, že analýza princípov slúži na vyjadrenie detailov.*
- *Umenie je najvyšší výraz akejsi vnútornej a neuvedomenej aritmetiky... Hudba je radosť duše, ktorá robí výpočty, sama si toho nevšímajúc.*
- *Dával som prednosť vede a umeniu, pretože ony neustále zvyšujú slávu božiu a ľudské blaho... Veda a remeslo sú skutočnými pokladmi ľudského rodu, pretože pomocou nich umenie premáha prírodu a civilizované národy sa líšia od barbarských...*

Od detstva som mal rád vedu, zaoberal som sa ňou a mal som šťastie...

- *Usiloval som sa písať tak, aby študujúci mohol vždy vidieť vnútorný základ študovaného predmetu, aby mohol objaviť zdroj objavu a teda do všetkého vniknúť tak, ako keby to bol vymyslel sám.*
- *Je nedôstojné pre nadaného človeka, aby ako otrok strácal hodiny života pri výpočtoch, ktoré určite bolo možné zveriť ľubovoľnej osobe, pokiaľ by pre to použila stroj.*
- *Som natoľko pre aktuálne nekonečno, že namiesto, aby som pripustil, že sa ho príroda desí, ako sa bežne hovorí, som presvedčený, že ho má v obľube všade, aby lepšie zdôraznila dokonalosť svojho tvorcu.*

*Milovať znamená
radovať sa zo šťastia druhého.*



Gottfried Wilhelm LEIBNIZ
(1.7.1646 – 14.11.1716)

... aby ľudia nestrácali ideály.

- ♣ *Matematika nie je ilustrovaný časopis, ktorý možno začať čítať na ktorejkoľvek strane... Matematika učí vytvárať presnými logickými úvahami platné závery... Matematika učí zmyslu pre pravdu, dôkladnosti a skromnosti... Matematika bude vždy meradlom hĺbky ľudského myslenia.*
 - ♣ *Matematika dáva iným vedám svoje prepracované metódy myslenia, ktoré umožňujú analýzu skrytých vlastností a vzájomných vzťahov... Podstatou matematiky je invencia... Jednou z podstatných črt matematiky je jej abstraktnosť... Matematika učí racionálnemu spôsobu myslenia a vyjadrovania... Matematika umožňuje riešenie praktických úloh... Matematiku nie je možné odlúčiť od iných predmetov.*
- ♣ *Matematika má pre mňa v sebe toľko estetických prvkov, ako výtvarné umenie. Keď niečo pochopím, čo som doteraz len málo rozumel, mám rovnaký pocit zadosťučinenia ako umelec z vydareného diela... Ak sa niekto vie zamýšľať nad predloženými faktami, má dosť trpezlivosti a neustúpi pokiaľ si neutvorí vlastný názor, potom je v ňom zárodok matematika.*
- ♣ *Zmysel matematiky je v hľadaní a odvodzovaní platných viet a poučiek pomocou dovolených logických úvah, a to z daných faktov, ktoré samy o sebe sú nedokázateľné... Podstatné je: kedy, prečo a ako daný matematický postup vedie k cieľu.*
- ♣ *Učiť sa z kníh a živé slovo je rozdiel... Každé vyučovanie by sa malo začať motiváciou... Matematická príprava sa začína na základnej škole a prebieha celý život...*
- ♣ *Nijaký učiteľ, ktorý sa vo vlastnom odbore systematicky a trvalo nevzdeláva, nemôže byť dobrým učiteľom... Študent musí prežívať spolu s učiteľom celý pochod objavovania... Pokiaľ študent sám, bez pomoci, nezačne počítať a päťkrát sa sám nezmylí, nebude látke nikdy poriadne rozumieť... Metódy vyučovania by mali byť založené na osobných skúsenostiach tých, ktorí matematiku sami tvoria (t.j. objavujú, alebo znova objavujú).*
- ♣ *Matematicky civilizovaná osoba nemusí byť matematický virtuóz. Je to však človek, ktorý nachádza hlboké vnútorné uspokojenie z matematického umenia.*
- ♣ *Rozhodujúci vplyv na rozvoj matematickej kultúry majú stovky tzv. neznámych učiteľov na základných a stredných školách, ktorí v každodennej práci pripravujú budúcich študentov...*
- ♣ *Matematicky civilizovaná osoba nemusí byť matematický virtuóz. Je to však človek, ktorý nachádza hlboké vnútorné uspokojenie z matematického umenia...*
- ♣ *Aj priemerný matematik má tú výhodu, že vie napr. systémovo myslieť bez toho, že by sa to explicitne učil.*
- ♣ *Do vedy môžu hovoriť len srdcia zapálené pre dobrú vec. Len vnútorné nefalšované nadšenie sa prenáša na ďalšie generácie.*
- ♣ *Ja by som si najväčšmi priať, aby ľudia nestrácali ideály.*
- ♣ *Len premýšľajte. A nielen o matematike. O všetkom.*



Štefan SCHWARZ
(18.5.1914 – 6.12.1996)

*I když žijí manželé v tom nejtěsnějším spojení,
nic nemůže zabránit chvílím kruté samoty.
A právě v takovém okamžiku přepadá každého muže
a každou ženu pochybnost o smyslu života. Může to však být
i příležitost k slastnému zakoušení Boží něhy,
třebaže se do ní mísí chuť slz.*



*Bůh svou něhu tisícerym způsobem dává najevo každému,
kdo se dá do hledání toho nejdokonalejšího, co vůbec existuje.
Tyto projevy Boží něhy jsou světlem, jsou silou. Chraňme se strachu a iluzí.
I když si často myslíme, že Boží něha stále nepřichází, přijde vždy dost brzy na to,
abychom neztratili odvahu a pokračovali ve své pouti.*

***Říci, co vím... Jakmile se do toho pustím, zjišťuji,
že jde vlastně jen o několik málo jistot.
Jsou tři: a přece je pravda, že věčný Bůh je láska,
a přece je pravda, že jsme milováni,
a přece je pravda, že jsme svobodní.***

*K tomu, aby byla možná láska, musí existovat svobodná bytost... ona tajemná
svoboda, kterou v sobě neseme, je nám dána výlučně z toho důvodu, aby nás učinila
schopnými odpovědět láskou na Lásku.*

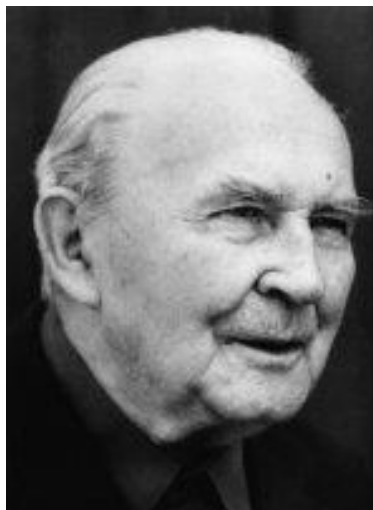
*Když mi lidé kladou otázku: „Proč přicházíme na zem?“, odpovídám prostě
a jednoduše: „**Abychom se naučili milovat!**“ Existence celého kosmu
s jeho nesmírnou, nezměřitelnou rozlohou má smysl jen proto,
že v některém z jeho koutů existují bytosti obdařené svobodou.*

*Za škandálne pohrdanie ľudskými životmi,
rozhadzovačnosť, ľahostajnosť k chudobným,
hladujúcim, utláčaným a bezbranným
sme zodpovední len my – ľudia samotní.
Je to náš problém, a nie problém Boží.*



Henri Antoine **GROUES**
(5.8.1912 – 22.1.2007)

- *Žijeme, aj duchovne, pokiaľ rastieme. Sme hotoví, odbavení, duchovne ustrnulí a starí, keď prestaneme rásť.*



- *Cieľom myslenia je spájanie poznatkov a chápanie súvisov, smerom k ucelenosti, k celistvosti. **Cieľom myslenia je ucelený a jednotný svetonáhľad.** K nemu sa treba, vlastným myslením, dopracovať.*
- *Byť otvorený, to je toľko, ako byť pripravený. To vyžaduje ustavičnú sústredenosť a stúpajúcu intenzitu života. Z hrivien treba vydávať počet. K otcom nás zaväzuje vďačnosť.*

Ladislav Hanus

- *Na ceste ducha a zduchovnenia spolupracuje, pomocou milosti, mnoho činiteľov, známych i neznámych.*
- *Kultúrnosť je vlastnosť osobná, ku ktorej človek svojím životom dorastie – alebo nedorastie, poprípade túto cestu ani nenačne. Cesta tá je proces svojský, osobitný, svojskej zákonitosti, dosť nezávislej od postavenia alebo aj veku.*
- *Kultúrnosť je ľudská zduchovnelosť, spiritualita. Vláda ducha nad hmotou, nad telesnosťou. Hierarchické smerovanie celého človeka nahor, k duchu. Nekultúrnosť je pudovosť, neovládaná vášnivnosť, každá forma násilia.*
- *Človek svojej rozumnosti najviac zadosťučiní, keď sa venuje podstate, zákonom, poriadkom, atribútom bytia ako takého, čiže filozofickému mysleniu.*
- *Kultúra, kultúrnosť si vyžaduje vieru. A nositeľov tejto viery... Viera v primát ducha, v moc ducha nad hmotou, šírka ducha nad všetkou fanatickou úzkosťou. I keby nositeľov bola hrstka. **Duch si vyžaduje svedectvo.***



Ladislav HANUS
(26.2.1907 – 7.3.1994)

- **Mojim najvladnejším žiylom je symfónia:**
*Keď v sebe niečo počujem, je to vždy veľký orchester...
Nepíšem pre dav, píšem pre kultúrnych ľudí.*
- *Tak je to už s človekom na svete: stále musí preukazovať svoju silu, musí vydržať bez reptania, musí cítiť svoju ničotnosť a zase sa usilovať o svoju dokonalosť, pre ktorú nás chce Najvyšší urobiť hodnými.*



Ludwig van Beethoven

- *Len láska – áno, len ona je ti schopná dať šťastnejší život – ó Bože – dopraj mi ju konečne nájsť, tú lásku, ktorá ma v cnosti upevní, ktorej je dovolené byť mojou!*
- *My smrteľníci s nesmrteľným duchom sme sa narodili len pre utrpenie a radosť – a skoro by sa mohlo povedať, že práve najznamenitejší ľudia dosahujú radosť skrz utrpenie.*
 - *Nenazývam víťazmi ľudí, ktorí zvíťazili myšlienkou alebo silou. Nazývam hrdinami iba tých, čo boli veľkí svojím srdcom.*
- *Len umenie a veda povznášajú človeka až k božstvu.*
- *Hudba je vyššie zjavenie než každá múdrosť i filozofia.*
- **Čo je blaženosť? Mnoho drobných čistých radosí.**
- *Jedine umenie to bolo, čo ma zadržovalo urobiť koniec svojmu životu. Ach, zdalo sa mi nemožným, aby som opustil svet skôr, pokiaľ som nevytvoril všetko, na čo som sa cítil povolaný.*
 - *Nemôžeš žiť už pre seba, jedine pre iných činiť dobro kde sa len dá, slobodu milovať nadovšetko, pravdu nikdy nezaprieť, ani na tróne...*

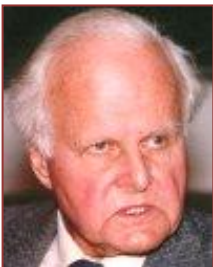
- **Svoj život nemôžeš ani predĺžiť,
ani rozšíriť,
môžeš ho však prehĺbiť.**



Ludwig van **BEETHOVEN**
(17.12.1770 – 26.3.1827)

Ak nám poznanie bráni v láske, musíme sa poznania vzdať.

- Človek sa snaží vniknúť do skutočnosti prírody, ale v jej poslednom neuchopiteľnom pozadí vidí neočakávane, ako v zrkadle, sám seba.
- Klasická fyzika bola nahradená kvantovou teóriou. Kvantová teória je overená experimentálne. Experimenty musia byť popisované v rámci klasickej fyziky.
- **Fyzika nevysvetľuje tajomstvo prírody, ale vedie späť k hlbšiemu tajomstvu.**
 - *Matematika je skúmanie najvšeobecnejších možných štruktúr, nech sú dané priestorovo, časovo alebo dokonca len čisto pojmovy.*
- *Len človek je dejinnou bytosťou... Dejiny – to je meno jednej z najdôležitejších duchovných vied... Dejiny sú len tam, kde je zmena... Prírodu jej dejiny postihujú, ale príroda ich nepocituje... Človek má vedomie a skúsenosť.*
 - *Človek, ktorý sa domnieva, že môže byť bez náboženstva, obvykle upadne do nejakého nižšieho náboženstva.*
- *Teológovia majú skutočnú pravdu, ktorá ide viac do hĺbky ako vedecká pravda nášho atómového veku. Vedomosti teológov o podstate človeka majú hlbšie korene ako racionálne odvodenia modernej vedy.*
- *Vedecký a technický svet novoveku je výsledkom smelého pokusu, ktorý je poznaním bez lásky... Eudský svet vždy obstál len preto, že boli iní, ktorí v sebe cítili výzvu pýtať sa na zmysel všetkého a jednať so zodpovednosťou za celok.*
- ***Existencia je neuspokojený smäd po bytí a pôžitku, ktoré prináša nikdy nekončiace utrpenie... Zúfalstvo je otázka, na ktorú často odpovedá Boh.***
- *Tolerancia ako neutralita voči pravde je zhubná... Tolerancia ako tvorba priestoru, v ktorom možno pravdu nájsť a prijať, je nevyhnutná.*
- *Bytie je staršie než poznanie, ale až poznanie vie, čo je bytie.*
 - ***Špecifikom európskej kultúry je predovšetkým trojaké antické dedičstvo: grécke myslenie, kresťanská viera, rímske právo.***
- *Vedecký a technický svet novoveku je výsledkom smelého pokusu, ktorý je poznaním bez lásky... Jadrová energia sama o sebe nie je taká nebezpečná. Nebezpečné je narastajúce násilie technického sveta... Jeden z negatívnych účinkov technickej kultúry je konzumná mentalita a vyhýbanie sa zodpovednosti.*
- *Trh môže byť automaticky efektívny iba tam, kde postačujú štatisticky popísateľné funkcie, ale nie tam, kde je treba detailne pochopiť kauzálne vzťahy... Zhromaždený rozum mnohých účastníkov trhu podporuje myslenie viac ako jedno stredisko centrálného plánu... Trh ja nácvikom slobodného konania.*



Politický poriadok musí spočívať na pravde... Pravda vyžaduje slobodný súhlas a nie nátlak, slobodnú diskusiu a toleranciu... dobrá politika je možná len na základe pravdy, nikto si však nemôže nárokovať vlastníctvo pravdy...

Pravda nie je diktovaná, ale hľadaná a stále iba čiastočne nachádzaná pravda.

Carl Friedrich **WEIZSÄCKER** (28.6.1912 – 28.4.2007)



Manželství s dobrou ženou je jako přístav v bouři, manželství se špatnou ženou je jako bouře v přístavu.

*Duchaplní lidé by byli často osamělí bez hlupáků,
kteří jsou na ně pyšní.*

*Kdo si myslí, že už není odkázán na druhé,
stává se nesnesitelným.*

*Mladí netrpí ani tolik svými chybami,
jako opatrností starých.*

Nikdo se nepovažuje za schopnějšího oklamat chytré lidi než hlupák.

- + Společné pravidlo pro našeho ducha i tělo je: mohou prospívat, jen když jsou stále živeny... Zahálka unaví víc než práce.
- + Velké myšlenky vznikají v srdci... Ozdobou hlubokých myšlenek je jasnost.
- + Zklame-li se v lásce muž, zůstane starým mládencem.
Zklame-li se v lásce žena, vdá se.
- + Nestačí mít velké schopnosti, je třeba umět s nimi hospodařit.
- + Obchod je škola podvodu... Kdo snadno dá slovo, snadno je poruší.
+ Ženy nedovedou pochopit, že jsou muži, kterým jsou lhostejné.
- + Často je lehčí vytvořit novou stranu než se krok za krokem vypracovat až do čela nějaké strany, která už existuje.
- + Lenoši chtějí pořád něco vykonat... Nadutost utěšuje slabé.
- + Nutnost osvobozuje od utrpení rozhodnout se.
- + Neměli bychom nikdy soudit člověka podle toho, co nezná, ale podle toho, co zná a jakým způsobem to zná.
- + Ak nám priatelia preukazujú rôzne služby, považujeme to za samozrejmosť, avšak zabúdame, že nie sú povinní byť našimi priateľmi.
- + Beznádejných nešťastí býva málo. Zúfalosť je klamnejšia ako nádej.
- + Kto dokáže všetko pretrpieť, môže si trúfnuť na všetko.
- + Niekedy je chvála urážlivá, lebo naznačuje hranice našej ceny.
+ **Odvaha má viac prostriedkov proti nešťastiu ako rozum.**
- + Vel'kodušnosť nepotrebuje dokazovať rozvážnosť svojich motívov.
- + Niektorí ľudia žijú šťastne a nevedia o tom...
- + Vplyv na ľudí je cennejšie ako bohatstvo.
- + Zúfalstvo je najväčšia z našich chýb.
- + Poctivý obchod neprináša bohatstvo.
- + Vel'kí ľudia podnikajú veľké veci práve preto, že sú veľkí - blázni preto, že ich berú na ľahkú váhu.



Luc de CLAPIERS, markíz z VAUVENARGUES
(6.8.1715 – 28.5.1747)

Počúvaj mlčanie!

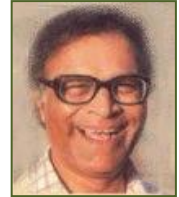
Najhlbšiu pravdu možno naznačiť jednoduchým príbehom.

Cez priepasť sa nedostaneš, keď budeš iba hopsať.

Každý život je ako hudba, tvorí sa skôr citom a inštinktom než pravidlami.

Ak chceš ovocie, niekedy musíš zatriasť aj stromom.

*V žiadnom ľudskom jazyku v podstate nie sú slová,
ktoré by vyjadrili presne to, čo ste prežili.*



Stará legenda vypráví, že kedyž Bůh tvořil svět, přišli za Ním čtyři andělé. První se zeptal: "Jak to děláš?" Druhý: "Proč to děláš?" Třetí: "Mohu Ti nějak pomoci?" a ten čtvrtý "Kolik by tak mohl stát?" První byl vědec, druhý iluzí, třetí altruista a ten čtvrtý obchodník s nemovitostmi. Pátý anděl se díval v úžasu a jen ze samé radosti tleskal. Byl to mystik.

Jeden žák jednou připomínal, jak byli Budha, Ježíš a Mohamed svými současníky ocejchováni jako buriči a heretici. Mistr řekl: "O nikom se nedá říct, že dosáhl vrcholu Pravdy, dokud ho tisíc upřímných lidí neobvinilo z rouhání."

Každá bolestná udalost' nesie v sebe semeno rastu a oslobodenia.

*V osamotení, v naprostej samote závislost' a chcenie zomiera
a schopnosť milovať sa rodí.*

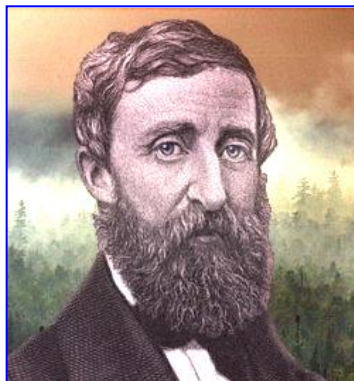
*Život je nepredstaviteľne bohatší ako tá nepatrnosť,
ku ktorej ste sa pripúťali a ktorej ste dali tú moc vás znepokojovať.*

*Ak chcete spoznať, čo znamená byť šťastný, pozrite sa na kvet,
na vtákov, na deti, to sú dokonalé obrazy Božieho kráľovstva...*



*Poznať, pozorovať a chápať
znamená odpustiť.*

Anthony de Mello
(4.9.1931 – 2.6.1987)



*Ako nočná temnota odhaľuje nebeské svetlá,
tak len **utrpenie odhaľuje celý význam života.***

*Nič nie je také povzbudzujúce ako nesporná
schopnosť človeka vedomím úsilím
povzniesť svoj život.*

*Keď nás stretne šťastie, má skoro vždy inú podobu,
ako sme si predstavovali.*

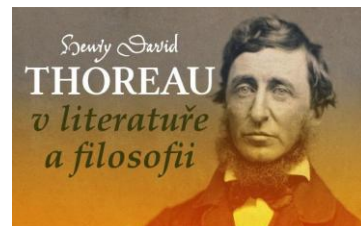
- *Dobre si rozvážte každý čin, na ktorý potrebujete nové šaty.*
- *To, čo si človek o sebe myslí, v skutočnosti určuje jeho osud.*
- *Krátky čas tohto života treba prežiť podľa zákona večného života.*
- *Nikdy som nenašiel družnejšieho spoločníka, než je samota.*
- *Ako by ste mohli zabíjať čas a neporaniť pritom večnosť.*
- *Byť niekedy chorý je zdravé.*
- ***Dobrota je jediná investícia, ktorá sa vždy vyplatí.***

- *Na lásku je len jeden liek: milovať ešte viac.*
- *Nestačí, že ste pracovití, ale na čom pracujete.*
- *Veci sa nemenia. My sa meníme.*
- *Pravda je kvalita, ktorú veľmi zriedka nachádzame v epitafe.*
- *Človek nemôže urobiť všetko. To však neznamená, že musí robiť to, čo je zlé.*
- *Neposlušnosť je základom slobody. Poslušní zostanú otroci.*
- *Človek je bohatý úmerne k počtu vecí, ktoré dokáže obetovať.*

Henry D. Thoreau.

*Za nadbytočné bohatstvo si môžete kúpiť len zbytočnosť,
na to čo požaduje duša, peňazí nie je treba.
Priatelia nežijú len v harmónii, aj keď si to niekto myslí,
ale vytvárajú melódiu.*

*Nie je možné začať nový život, ale je možné začať každé ráno nový deň.
Nezáleží na tom, ako bezvýznamným sa zdá začiatok,
čo je raz poriadne vykonané, je vykonané navždy.*



Henry David THOREAU
(12.7.1817 – 6.5.1862)

❖ **Boh dal človeku rozum, aby ho viedol...**

Žiť podľa ducha značí riadiť myšlienky, slová a skutky nie podľa ľudských kritérií, ale podľa kresťanských právd.

❖ *Najväčším dobrom pre človeka je žiť, pracovať a radovať sa len pre Boha...*

Boh očakáva od nás skôr vernosť v malých veciach, ktoré máme na dosah, ako veľkú túžbu po veciach veľkých, na ktoré sotva budeme mať príležitosť...



❖ *Čím opravdivejšie a dokonalejšie budeme dôverovať Bohu, tým zjavnejšie pocítíme jeho prozreteľnosť.*

❖ *Boh je Bohom radosti. Radosť je teda pravým postojom nábožného človeka.*

❖ *Veľmi často sa uspokojujeme túžbou byť anjelmi v nebi a pritom zabúdame byť čestnými ľuďmi na zemi... Správajme sa skromne aj keď sme sami.*

Vždy sme totiž v prítomnosti Boha.

❖ *Usilujte sa vždy spájať lásku s pokorou, lebo bez pokory sa neobídu ani ľudia, ktorí sú už dobre zachodení na ceste dokonalosti.*

❖ *Prv než posúdite svojho bližného, pomyslíte si, že ste na jeho mieste a on na vašom. Uistujem vás, že budete súdiť správne a dobre.*

❖ *Nasledovať Boha spočíva v tom, že sme k bližným láskavi, že sme rozhodnutí plniť jeho vôľu, že mu dôverujeme s pokorou a jednoduchosťou a znášame svoje vlastné nedokonalosti... Bohu sa nepáčíme pre veľké skutky, ale pre lásku, s akou konáme.*

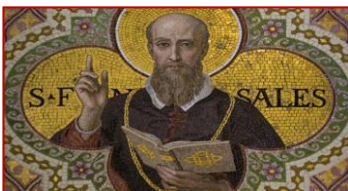
❖ ***Znášajme trpezlivo, že sme ešte ďaleko od pravej čnosti a dokonalosti, no pritom sa o dokonalosť odvážne usilujme.***

❖ *Kto má pravú Božiu slobodu, nestráca radosť a pokoj srdca. Smútok vniká tam, kde je naviazanosť na svetské veci... Nech si svet kričí koľko chce, nech kritizuje a šomre na dobro. Vy si to bez znepokojenia vypočujte a v dobrom verne a statočne vytrvajte... Kresťanská dokonalosť nespočíva v tom, že nemáme priateľstvá, ale že naše priateľstvá sú dobré a sväté.*

❖ *Všetko, čo pomáha pozdvihnúť srdce k Bohu, je modlitbou... Modlitba je výborný prostriedok proti smútku, lebo pozdvihuje dušu k Bohu, ktorý jediný je živou radosťou a útechou... Nič tak neosvecuje rozum a nehýbe vôľu ako modlitba, najmä rozjímavá, keď ju konáme s celým srdcom.*

❖ *Už to je veľké zlo, že nerobíme nič dobrého...*

Svätý, ktorý sa nedokáže smiať, nie je žiadny svätý.



František SALESKÝ
(21.8.1567 – 28.12.1622)



Bud' človekom...

- ♣ *Šťastní sme len preto, že cítime, nie preto, že jestvujeme; veľkí sme preto, že myslíme... čo má väčšiu cenu: šťastie alebo veľkosť človeka?*
- ♣ *Pravá originalita nie je nič iné ako dokonalá úprimnosť pera, diktovaná srdcom... je to nemenná pravda, ktorú oživuje rozmanitosť ľudského srdca.*
 - ♣ **Rozum** – schopnosť poznať pravdu cez axiómy a usilovať sa o ňu uvažovaním, je v podstate neomylný. V tom spočíva božskosť človeka.
- ♣ *Keď sa nám zrútiť všetky ilúzie, stačí hľadať pravdu a znova sa mocne pripútame k životu.*
 - ♣ **Praktická filozofia nespočíva natoľko v hľadaní šťastia, ako skôr v umení zaobísť sa bez neho.**
- ♣ *Láska má v sebe nekonečnú túžbu urobiť milovanú bytosť šťastnou; v tom je celá jej dôstojnosť, možno jediná... Práve láska vystihuje samú podstatu prírody.*
 - ♣ **Dobre vyučovať znamená naučiť objavovať. Zaujímať sa o niečo znamená predchnúť nádej zvedavosťou.**
- ♣ *Podstatou srdca je nežnosť. Pre nežnosť je príznačné, že dokáže vytušiť a domysliť si.*
- ♣ *Ozajstná skromnosť je pocit dokonalosti, podľa ktorého meriame vlastnú hodnotu.*
- ♣ *Pokrytectvo je niekedy zhovievavosť ľudí voči nerestiam.*
 - ♣ *Génius prekračuje konvencie a vidí veci také, aké sú... Génius je intuícia vzdialených vzťahov.*
- ♣ *Závisť je pýcha trpiaca priemernosťou.*
- ♣ *Všetky tvorivé prejavy ľudského ducha majú za následok iba odhalenie vzťahov.*
- ♣ *Nešťastím človeka je, že miluje pravdu a musí na ňu čakať.*
- ♣ *Je naozaj šťastím, že podmienkou lásky nie je poznanie.*
- ♣ *Úsmev nikoho nenaučíme, sám v sebe nesie každému jasný úmysel.*
 - ♣ *Každý posudzuje city iného len podľa skúseností, ktoré si mohol overiť sám na sebe.*
- ♣ *Umelec nikdy nedospeje k takej dokonalosti, aby bol spokojný sám so sebou, pretože model, ktorý mu vnucuje jeho ideál, presahuje vždy jeho schopnosť imitovať.*
- ♣ *Len málo vezmite si z môjho umenia, to, čo je blízke vám a vám znie ľubozvučne. Nech duše inak zísť sa radšej nemienia: veď jadrom priateľstva je cítiť nerozlučne: ostatok krehký je – a škoda lúčenia!*

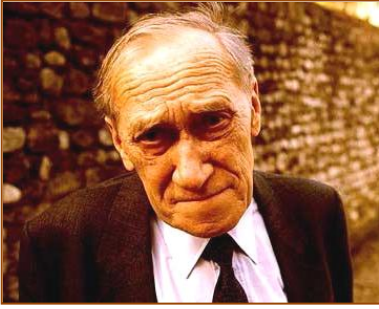


- ♣ *Keby sme tak vedeli, akým spôsobom zomrieme, nerobili by sme nič iné, len by sme mysleli na smrť.*

♣ **Všetci sme prítomní na pobožnosti.**

- ♣ **Bud' človekom, uveď si to a správaj sa podľa toho!**

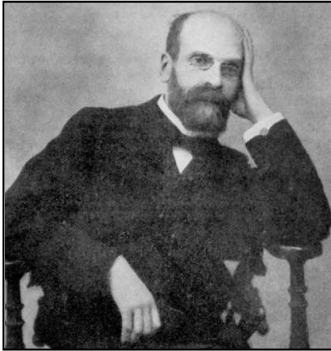
Sully PRUDHOMME (16.3.1839 – 7.9.1907)



- *Kultúrnou úlohou filozofie nie je doručenie pravdy, ale **budovanie ducha pravdy.***
- *Matematika je najmocnejší intelektuálny nástroj, ktorý bol kedy vytvorený a prostredníctvom ktorého unikáme času.*
- *Myslím si, že ľudská potreba systému, ktorý presahuje naše technické možnosti, ktorého tvorcami nie sme my sami, a teda v nejaký boží, božský poriadok, je normálna. To nemožno zničiť.*
- *Dom, v ktorom prebýva ľudský duch, stojí na štyroch uholných kameňoch. Nimi sú: rozum, Boh, láska, smrť.*
- *Často môžeme slyšet, že kedyby se lidé neustále nebouřili proti tradici, potom bychom stále ještě žili v jeskyni. To je pravda, ale kedyby vzpoura proti tradici získala kdekoli globální rozměr, ocitli bychom se znovu v jeskyni. Ani liberalismus není žádnou filozofií. Jestliže chválí volný trh, má to svůj dobrý důvod, neboť protivou volného trhu je gulag. Avšak víra, že volný trh nám všechno zařídí, je zjevně velice nemoudrá.*
- *Jak to tedy je? Odkud jsem se tu vzal? Jednoduše na základě rozmnožovacích aktivit mých rodičů? Nebo tvořím součást nějaké skutečnosti, plánované a připravené Prozřetelností, již samozřejmě nemohu úplně poznat, ale pouze se o ní mlhavě dohadovat? Je svět, v němž žijeme, řízen a usměrňován, nebo jde jen o nesmyslný pohyb nespočetných atomů, v němž nejde o nic, ani se neděje nic, co by mohlo mít jakýkoli cíl? Zůstane něco z našich snah a utrpení, nebo nezůstane vůbec nic? Jsou dobro a zlo pouze naše konvenční pojmy, nebo jde o reálné kvalitativní věci? Toto jsou otázky, které nelze vyhladit, vymýtit z lidského uvažování. Jsou to právě ty otázky, na které by lidé chtěli dostat autentickou odpověď, jinými slovy vědět, jak tomu popravdě je, jaká je skutečnost. Nejde o bezvýznamné otázky. Mnoho lidí by na ně chtělo znát odpověď. Můžeme tedy předpokládat, že z naší kultury nevymizí. Kdyby měly zmizet, propadnout se někam hluboko pod zem a nikoho už vůbec nezajímat, vznikla by jakási podivná kulturní mutace, kterou je velice těžké si jen představit.*



Leszek KOLAKOWSKI
(23.10.1927 – 17.7.2009)



- ✦ *Určujúca príčina spoločenského javu musí byť hľadaná v predchádzajúcich javoch spoločenských, a nie v stavoch individuálneho vedomia.*
- ✦ **Morálne fakty sú také isté javy ako ostatné:** *spočívajú v pravidlách konania, ktoré poznáme podľa určitých charakteristických znakov. Preto ich možno pozorovať, opisovať, klasifikovať a hľadať zákony, ktoré ich vysvetľujú.*

- ✦ *Náboženské viery sú predstavami, ktoré vyjadrujú povahu posvätných vecí a vzťahy, ktoré majú tieto posvätné veci k sebe navzájom alebo k profánnym veciam... Náboženské viery vo vlastnom zmysle slova sú vždy spoločné určitej kolektivitě... sú vecou skupiny a vytvárajú jej jednotu... Náboženstvo je pevný systém vier a praktík, vzťahujúcich sa na posvätné veci, t. j. na veci oddelené a zakázané, systém vier a praktík, spájajúcich všetkých, ktorí ich vyznávajú, do jediného morálneho spoločenstva, zvaného cirkev.*
- ✦ *Celé naše spoločenské prostredie sa nám javí ako naplnené silami, ktoré skutočne existujú len v našich vlastných myšliach.*
 - ✦ **Každá nová generácia je vychovávaná svojimi predchodcami; musí sa zlepšiť, aby sa zlepšili jej nástupcovia.**
- ✦ *Úloha umenia, morálky, náboženstva, politickej viery, vedy nie je na opravu organického vyčerpania ani na zabezpečenie zdravého fungovania orgánov. Celý tento nadprirodzený život je budovaný a rozšírený nie kvôli požiadavkám kozmického prostredia, ale kvôli požiadavkám sociálneho prostredia.*



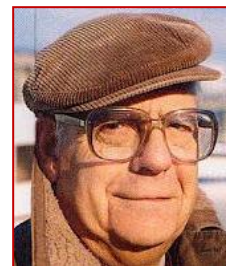
Émile **DURKHEIM** (15.4.1858 – 15.11.1917)



- ✦ *Ak človek „stráca ducha“, stráca všetko. Už nie je človekom. **Duch je to hlavné.** Myšlienka vzniká z ducha z myšlienky získava hmota pod rukou človeka tvar a stavba rastie... Duch prebúda v inom duchu lásku, ľudia sa spájajú a ľudstvo sa stáva spoločenstvom.*
- ✦ *Ak otvoriš svoju dušu Bohu, posilníš sa Jeho silou a tvoja citovosť aj telo budú v твоjich rukách, pretože tvoje ruky budú v Jeho rukách.*
 - ✦ *Musíš vytvoriť reťaz. Predovšetkým s tými, ktorých ruky sa môžeš dotknúť. S najbližšími: svojou rodinou, spolubývajúcimi, so susedmi, so spolužiakmi...*

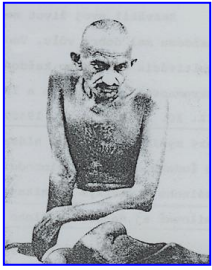
Otvoriť sa Bohu a ľuďom, stretnúť sa s Bohom a ľuďmi v spoločenstve...

- ✦ *Ak prejdeš väčší kus cesty, obzri sa. Pozri sa na svoju cestu. Pochopíš, prečo ťa Boh zvlášť chránil a potom mu bez výhrad budeš môcť vysloviť svoju vďaku.*
- ✦ *Naozaj skromný človek sa nezľakne ničoho, ani seba; ani svojich hodnôt, ani hraníc možností; ani druhých; ani vecí. Bojí sa Boha.*
 - ✦ *Radosť začína práve v okamihu, keď si sa vzdal pokusu hľadať šťastie a snažíš sa ho darovať druhým.*
- ✦ *Buď každý večer pripravený opustiť svoje starosti, pravé i falošné obavy. Odovzdaj ich s pokojom do rúk Pána, aby si sa ráno zobudil bez nepokoja, nový a čistý, pre život, ktorý ťa očakáva.*
- ✦ *Nie sú to veci, ktoré sú pripútavajú k tebe, si to ty, ktorý sa pripútavaš k veciam. Vydávaš sa im do otroctva.*
- ✦ *Krása tela je cesta, ktorá má viesť ku kráse duše, a krása duše je cesta, ktorá vedie k Bohu. Nezostávaj stáť na ceste; prišiel by si o to hlavné.*
 - ✦ *Úplne dospelý budeš až sa rozhodneš pravidelne sa zastavovať a čestne pozorovať svoj život, aby si mohol posúdiť očami svojho ducha, a potom sa slobodne rozhodnúť ako žiť.*
- ✦ *Existuje iba jediný prostriedok ako nepremárniť svoj život: vložiť ho úplne a osobne do prítomného okamihu a dať tak odpoveď na nekonečnú Lásku, ktorá pozýva v hĺbke srdca každého z nás.*
- ✦ **Neľutovať minulosť a nebáť sa budúcnosti v oddanosti a dôvere v Boha, to je láska.**



Michel QUOIST

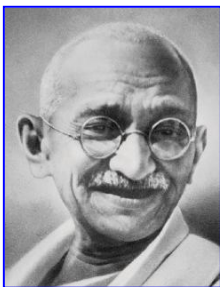
(18.6.1921 – 18.12.1997)



Jedno sa vo mne hlboko zakorenilo – presvedčenie, že základom všetkého je morálka a že podstatou morálky je pravda... Moja nemenná skúsenosť ma presvedčila, že niet iného Boha okrem pravdy... Aby sme uzreli univerzálneho a všetkým prenikajúceho ducha pravdy, máme byť schopní milovať aj najbiednejšieho tvora tak ako seba samého.

Cnostný človek nežije cnostne preto, lebo mu to je na osoh, ale preto, že je to zákon a životodarná miazga jeho bytia.

- **Skutočná láska nikdy nič nepotrebuje, vždy iba dáva...**
 - **Veľkosť človeka rastie mierou, akou sa usiluje rozmnožiť dobro svojich blížnych.**
- *Ak si niekto namáča ruku do vody v mise, ak niekto dúcha do mecha, aby udržiaval oheň, ak niekto na svojom pracovnom stole vypisuje nekonečné stĺpce číslíc, ak niekto v páľave slnka pracuje v bahne ryžových polí, ak niekto stojí v horúčave rozžeravenej vysokej pece a súčasne pri tom nežije tým istým duchovným životom ako by sa modlil v kláštore, svet nebude nikdy zachránený.*
- *Naši vládcovia môžu získať našu zem, naše telá, ale nie naše duše... Vonkajšia sloboda, ktorú dosahujeme je v presnom pomere k vnútornej slobode, ku ktorej sme sa v danej chvíli dopracovali. Ak je toto pravda, potom najväčšie úsilie musíme vynaložiť na našu vnútornú reformu.*
- *Voľakedy sa ľudia stávali otrokmi fyzického násilia. Dnes sú zotročení množstvom peňazí a luxusom, ktorý si za peniaze možno zadovážiť.*
- *Zdá sa, že dejiny robili násilníci, a napriek tomu slabí, pokorní, spravodliví formujú storočie za storočím na svoj nepravdepodobný odkaz; lebo násilníci sa ničia a utláčajú navzájom, ale spravodliví kludne kráčajú z vekov do vekov stále znovu po rovnakej ceste a vrývajú do zeme nezmazateľnú brázd.*



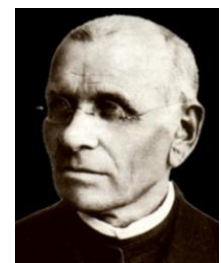
- **Zmenou, ktorú hľadáme vo svete, sa musíme stať my sami.**
- *Sloboda je bezcenná, ak neobsahuje aj slobodu myliť sa.*
- **Čo by bola Európa bez Krista?**

Víťazstvo pravdy silou ducha a lásky.

Mohandás Karamčand **GÁNDHÍ**
(2.10.1869 – 30.1.1948)



- **Študujme sami seba, učme sa poznávať kraj, zvyky, deje a práva svoje, podania a tradície otcov našich:** Pracujme do omdletia na národnej roli dedičnej, hájme každú piad' duševného a hmotného majetku svojho...
Poznávajme kraje naše – poznáme tým sami seba.
- Nie lichí učenci, nie politické úskoky, nie surová moc obhájila historickú pravdu, že Slováci sú najstaršími autochtónnymi obyvateľmi tejto nešťastnej vlasti svojej, ale obrátil si to sám ľud, krásnozvučnou, hlbokoetymologickou rečou svojou. Porozumeli tomu naši odvekí a najnovší kynožitelia, a preto idú vykynožiť s rečou i názvy miest, dedín ba i honov.
- Preto keď čo zbadám, všetko zbieram, všetko chránim, všetko pestujem a o všetkom svetu vyšteboce... Tento môj krik ale nesie sa k sláve môjho zaznávaného a potupovaného ľudu.
- Nemôžeme sa vyhovárať, že boli zlé časy. Časy budú ešte horšie, no časy si musíme hľadiet sami obracať! ...
Dvoje nám je nevyhnutne treba: práca a obeť. Práca drobná a obeť hojná!
- **Pracovať tak, ako by sme nikdy neumierali, žiť tak, aby sme mohli kedykoľvek zomrieť, a preto dobre činiť, lebo život je krátky.**
- Čas je nám zo sna vstať, lebo zaostali sme a oneskorili sme sa viac, ako sme mysleli.
- Môj náhľad pri rozmanitých odvetviach prírodných vied odjakživa bol ten, že ved' my laici... máme zbierať, zhromažďovať a na hrbku ako mravenci, poznášať poťažný materiál nášho kraja, lebo nám je to snadno... My miestni a vonkovský teda máme zbierať, ale preskúmať nazbieraný materiál patrí učencom, znalcom, učbárom v mestách, kde zas v blízkosti, pri ruke jesto potrebná literatúra, zbierky k porovnaniu, iní znalci k vyproseniu si mienky a vedomci. Títo teda majú materiál určiť a preštudovať. Toto bol môj náhľad a je.
- Botanika značí pôžitok, lebo botanik nikdy nie je samotný. Všade, kam sa pohne, stretne sa s rastlinkami, svojimi milými priateľmi, v púšti, na bralách, v priepasti. Z každej vychádzky ide s radosťou domov. Botanika je prívetivá, uznanlivá, slušná...
- **Čas je nám už zo sna povstať,** lebo zaostali sme a oneskorili sme sa viac, než by sme mysleli a verili. Čas je už aby sme sa poznali, ktorí pracovať vieme a chceme. Hľadí na nás nielen nevedomelý národ, ktorý, keď sa uvedomí, obviňovať nás bude a neprijme terajšiu našu výhovorku, že boli tvrdé časy a že sa nedalo nič vykonať: časy budú ešte tvrdšie, lebo vidíme, že čím lepšie čakáme, tým horšie dočkáme, a časy musíme si hľadiet i sami obracať na lepšie...
- Keďže bohatstvom, vysokým umením a politickou mocou nemáme výhľady prevýšiť šťastnejšie národy, môžeme v poznaní a vedeckom ocenení pokladov a vzácností našej domoviny vyniknúť, môžeme poučiť svet a vynútiť národnej samobytnosti našej uznanie, úctu a slávu.
- **Ak chceme platiť za národ kultúrny, ak chceme obstáť pred súdom civilizácie, musíme s napnutím všetkých našich síl podať svetu dôkazy konkrétne, že nečakáme so založenými rukami, čo nám prinesie náhoda, ale ktorí štedrým grošom, ktorí skvelým umom, ktorí pilnou rukou, pracujme na povznesení nášho národa... najdrahšia a najväčšia sila je rozum náš. Rozum je vždy mocnejší, nežli telo, a rozumom vždy viac zdvihneme a vykonáme, nežli silou.**
- Nech nikoho z národa slovenského nesklátiť, neodstrašia ani tie najtrpkéjšie sklamaná, lebo z nich, z bolesti pochádza otuženie, upevnenie a múdrosť.
 - Na chybách sa učíme a padaním sa dvíhame.
- Veda prírodná má ostať na svojom poli, a nie zabrádať do filozofie a mysticizmu, má ostať pri tom, čo nájde, a nie pri tom, čo nenájde, totiž Boha a dušu.

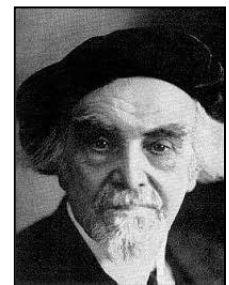


Andrej KMEŤ
(19.11.1841 – 16.2.1908)



- * **Človek je hádanka** a dosť možné i najväčšia hádanka sveta. Nie ako živočích, ani ako bytosť spoločenská, ako časť prírody a spoločnosti, ale ako osobnosť, ba práve ako osobnosť. Celý svet je ničím v porovnaní s ľudskou osobnosťou, s jedinečnou ľudskou osobou, s ojedinelým ľudským osudom.
- * Svet má ideálne základy, ktoré majú univerzálnu povahu... Boh je láska prenikajúca do človeka... Život sa stáva plochým, maličkým, ak niet Boha a vyššieho sveta.

- * Duch je akoby závanom Božím, ktorý preniká do ľudskej bytosti a udeľuje jej vyššiu dôstojnosť, vyššiu kvalitu existencie, vnútornú nezávislosť a jednotu.
- * Existencia osobnosti predpokladá slobodu. Tajomstvo slobody je tajomstvo osobnosti... **Prejavom slobody je láska a dôraz na vlastné svedomie. Slobodný človek je ten, ktorý dáva, pomáha, oslobodzuje a miluje.**
- * Duchovné hodnoty sa utvrdzujú predovšetkým aktom vlastnej slobody. Najpotrebnejšie ešte nie je najhodnotnejšie. Aj tie najvyššie duchovné hodnoty zmiznú, ak sa sloboda neupriamuje na ich utvrdzovanie.
- * Žijeme v chaotickom svete, v ktorom je sloboda neprípustným luxusom. Problém spravodlivosti a slobody sa vôbec nestavia v jeho rýdzosti, je pohrúžený do kalnej atmosféry. Boj za elementárne statky, za samu možnosť žiť vytláča otázku hodnôt.
- * V kapitalistických demokraciách **peniaze a úplatná tlač** môžu ovládať spoločnosť a zbaviť ju reálnej slobody, zatiaľ čo deklarácia práv človeka a občana mala náboženské korene, zrodila sa za reformácie, ktorá proklamovala **slobodu svedomia**.
- * Nový človek sa klania ideálu alebo idolu produktivity, ktorá z človeka robí funkciu výroby, klania sa sile a úspechu, je nemilosrdný k slabým, jeho hybnou silou je súťaženie v boji, a čo je najdôležitejšie, prebieha v ňom oslabenie a takmer zničenie duchovnosti. Nový človek chce v sebe zatvoriť prístup k nekonečnu a skryť sa v konečnosti.
- * **Práve kresťanstvo učí, že ľudská duša je drahocennejšia než všetky kráľovstvá zeme, kresťanstvo je nesmierne vnímavé voči každému jednotlivému človeku, voči jeho individuálnemu osudu.**
- * Verím v pravý aristokratizmus osobnosti, v existenciu géniov a velikánov, ktorí sú si vždy vedomí povinnosti služby, cítia ju nielen smerom hore, ale aj dole. Neverím však v aristokratizmus skupinový, založený na spoločenskej vyvolenosti.
 - * Žijeme v dobe, keď ľudia nemajú radi pravdu a nehľadajú ju.
 - * Lživá propaganda sa dopúšťa násilia na masách.
 - * Spoločnosť bude taká, akí budú ľudia, ktorí ju tvoria.



Nikolaj A. BERĎAJEV
(8.3.1874 – 24.3.1948)

Duch je základ...



❖ *Vonkajší svet, voči ktorému sme postavení, je čímsi od nás nezávislým, absolútnym. Hľadať zákony, ktoré platia pre toto absolútno, sa mi javilo ako najkrajšie vedecké životné poslanie... Ten, komu je dopriate spolupracovať na budovaní exaktnej vedy, nájde svoje uspokojenie a vnútorné šťastie vo vedomí, že vyskúmal, čo sa vyskúmať dalo, a v tichosti uctieval to, čo sa vyskúmať nedá.*

- ❖ *Základom teoretickej fyziky je uznanie existencie reálnych pochodov nezávislých na zmyslových vnemoch. Toto uznanie musí zostať v platnosti za každých okolností.*
- ❖ *Veda tiež vyžaduje veriaceho ducha. Každý, kto sa seriózne angažoval vo vedeckej práci, konštatuje, že nad vstupom do chrámu vedy je napísané: Musíte mať vieru. Je to vlastnosť, ktorá vedcovi nemôže chýbať.*
- ❖ *Hmota vzniká a udržuje sa len silou, ktorá dáva do pohybu časti atómov a robí z nich najdrobnejšiu slnečnú sústavu atómu... duch je základ každej hmoty.*
- ❖ *Veda sama o sebe objavuje mravné hodnoty, učí nás predovšetkým pravdivosti a bázni...*

**Človek potrebuje prírodné vedy pre poznanie,
ale náboženstvo pre konanie.**

M. Planck


- ❖ *Nebojím sa nazvať tajomného Stvoriteľa Bohom, tak ako ho nazvali kultúrne národy v predošlých storočiach.*

Tak ako náboženstvo i prírodné vedy potrebujú pre svoju činnosť vieru v Boha. Potom je Boh v náboženstve na počiatku, v prírodných vedách zasa na konci myslenia do hĺbky. Pre jedných je Boh základom, pre druhých korunou výstavby každej svetonázorovej úvahy.



Max PLANCK
(23.4.1858 – 4.10.1947)

Nemám pocty rád

- ❖ *Základnou funkciou ľudstva je poznanie. Ak táto funkcia odumrie, potom sa existencia ľudstva stane nezmyselná... Skúsenosť nás učí, že pravda vyjde najavo... Zo všetkého najvýznamnejšou je možnosť pochybovať...*
 - Som šťastný, že svet je tak mnohoznačný.***
 - ❖ *Veda je snaha porozumieť správaniu sa prírody... Veda je snaha pochopiť nejaký jav, založená na princípe, že to, čo sa deje v prírode, je pravdivé a slúži to na overenie každej teórie, ktorá chce daný jav objasniť... Princíp oddeľovania pravdy od nepravdy pomocou experimentu a nazbieraná suma vedomostí, ktorá je konzistentná s týmto princípom – to je veda.*
 - ❖ *Vo vede je bezpodmienečne nevyhnutné pochybovať; ak má veda kráčať vpred, je absolútne nevyhnutné, aby v nej bola zakódovaná neistota... Nič nie je úplne isté či dokázané nad akúkoľvek pochybnosť... Veda zhromažďuje stále viac faktov, ich výsledkom nie je žiadna absolútna istota, ale zistenie, že toto alebo tamto je viac alebo menej pravdepodobné.*
 - ❖ *Veda ukazuje ľuďom, aké je cenné racionálne uvažovanie, aká je dôležitá sloboda myslenia... Prírodné vedy zo všetkých predmetov najviac zahŕňajú poučenie, že je nebezpečné veriť v neomylnosť veľkých učiteľov minulých generácií... Existuje veľa intelektuálnej tyranie, ktorá sa koná v mene vedy.*
 - ❖ *Chcel som hlavne, aby ste dokázali oceniť nádheru tohto sveta a vedeli naň pozeráť aj fyzikálnym spôsobom, lebo som presvedčený, že to patrí k hlavnej časti skutočnej kultúry dnešných čias... Nič síce neviem, ale toľko zase viem, že všetko je zaujímavé, ak to študujete dostatočne hlboko... Dokázali sme, že fantázia prírody je omnoho väčšia než ľudská predstavivosť.*
 - ❖ *Moje potešenie je, že som prišiel na to, ako príroda funguje, radosť z objavy, zistenie, že ďalší ľudia moju prácu používajú...*
 - ❖ *Stojím pri mori a čudujem sa divom... ja, vesmír atómov... ja, atóm vo vesmíre.*
 - ***Ak vás zaujíma úplný obraz sveta, jediná cesta ako ho pochopiť, je pomocou matematického popisu...***
 - ✓ ***Nepoznať matematiku je výrazným obmedzením na ceste k pochopeniu sveta... Matematika môže spojiť jednu vedu s druhou.***
 - ***Matematika nie je iba jazyk. Matematika je jazyk a zároveň spôsob uvažovania. Je to ako jazyk plus logika. Matematika je nástroj myslenia... spočíva práve v organizovanom myslení.***
 - ***Bez matematiky nevidíte cesty, ktorými vám vo veľkom množstve rôznych tvrdení dovoľuje logika prejsť od jedného druhému.***
- 
- ❖ *Logika nie je všetko; človek sa potrebuje pre nejakú myšlienku zapáliť, ak sa ňou má riadiť.*
 - ❖ ***Nikdy nemáme definitívne pravdu. Môžeme si byť istí iba tým, že sa mylíme.***
 - ❖ *Fyzika nie je najdôležitejšou vecou. Tou je láska.*

Richard P. **FEYNMAN** (11.5.1918 – 15.2.1988)



- ♣ *Boh, ktorý bol tridsať rokov murárom a tesárom, si poradí aj s troskami mojej duše... **Kresťania pozerajú na západy slnka, ale im slnko nikdy nesmie zapadnúť.***
- ♣ *Celý život čakáme na neobyčajného človeka; namiesto toho by sme mali premeniť na neobyčajných tých, ktorí sú okolo nás.*
- ♣ *Čo je v nás, je väčšie ako my; obsah je teda väčší ako nádoba. Nezáleží na tom, či nádoba praskne alebo len pretečie; dôležité je jedno: aby sa posolstvo šírilo ďalej.*

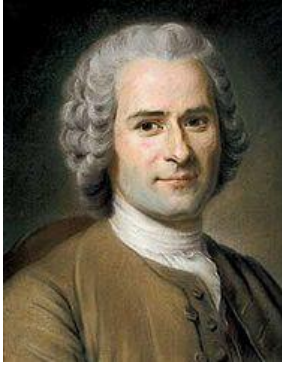
- ♣ *Je pekné, že medzi priateľmi možno mnohé zamlčať, a neskáli to ich súlad. Medzi manželmi je to ťažšie... Nechať dozrievať je striebro, rozhodnúť sa zlato.*
- ♣ *Kniha je vždy rozhovor, ktorý sa nemohol uskutočniť.*

♣ ***Kristus hľadá v mojej duši Otcovu vôľu; Otec v nej hľadá Synov obraz. Keď sa v nej obidvaja stretnú, je plná Ducha Svätého.***

- ♣ *Nedostali sme otázku, ale pozvanie... Kríž je kritická situácia lásky.*
- ♣ *Nič nie je nudnejšie ako zložitá duša a nič nie je napínavejšie ako jednoduchá duša... Prehľad má len ten, kto vie veľa prehliadnuť.*
- ♣ *Pokora nie je žiadna čnosť, ale poznanie, že nám všetky čnosti chýbajú.*
- ♣ *To najvyššie, čo si ľudia vedia navzájom darovať, je podnet pre lásku a bázeň.*
 - ♣ *Význam je vždy bohatší ako jeho vyjadrenie.*
- ♣ *Zlá láska je lepšia ako žiadna, žene sa udeľuje odpustenie, nie však farizejovi - iba preto, lebo nič neurobil... Svätci sú odpoveďou zhora na otázky zdola.*
- ♣ *Naše počiatkové slovo sa nazýva krása. Krása je posledným slovom, ktoré si uvažujúci intelekt môže dovoliť vysloviť, pretože ona korunuje, s'á svätožiara nepochopiteľného jasu, dvojité hviezdy pravdy a dobra a ich vzájomný nerozlučiteľný vzťah... **Každý dotyk krásy ukazuje na večnosť.***
- ♣ *Boh, ku ktorému dospejeme, je nebom. Boh, ktorého stratíme, je peklom. Boh, ktorý nás očisťuje, je očistcom.*
- ♣ *Iba Duch Svätý môže spôsobiť, aby Božie slovo bolo prijaté človekom v jeho dejinách i prirodzenosti; preto iba v Duchu Svätom môže človek prijímať, uvažovať a chápať slovo.*



Hans URS von BALTHASAR
(12.8.1905 – 26.6.1988)

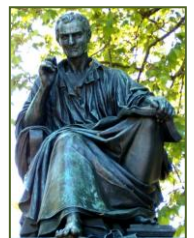
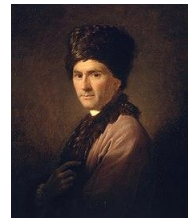


**Spravodlivosť a pravda, to sú prvé ľudské povinnosti.
Láska k človeku, k vlasti, to sú prvé ľudské city...**

- Pre dobrého človeka znamená poctivosť viac ako pre učenca veda.
- Sloboda je poslušnosť voči zákonu, ktorá sme si stanovili... Zrieknuť sa slobody znamená, zrieknuť sa svojej ľudskosti.
- Našimi skutočnými učiteľmi sú skúsenosť a cit; človek cíti dobre, čo je užitočné pre iného človeka vždy iba v situáciách, v ktorých sa už sám nachádzal.
- V hĺbke duše je vrozený princíp spravodlivosti a čnosti, podľa ktorého pokladáme nielen svoje činy, ale aj činy druhých za dobré alebo zlé. **Tento princíp sa volá svedomie.**
- Existuje určitá veľmi špecifická vlastnosť, ktorá odlišuje človeka od zvieratá a ktorú nemožno poprieť: je to schopnosť zdokonaľovať sa.
- Rozmýšľam o svetovom poriadku, aby som Ho neprestajne obdivoval a zbožňoval: múdreho Stvoriteľa, ktorý sa v ňom zjavuje...
 - **Všemohúci Bože, prived' nás naspäť k jednoduchosti a chudobe, to sú jediné hodnoty života, ktoré nás môžu urobiť naozaj šťastnými.**
- Všetko na svete je vo večnom pohybe. Nič tu nezachováva ustálený a konečný tvar; a naše city, ktoré sa spájajú s vonkajšími vecami, tiež pominú a zmenia sa...

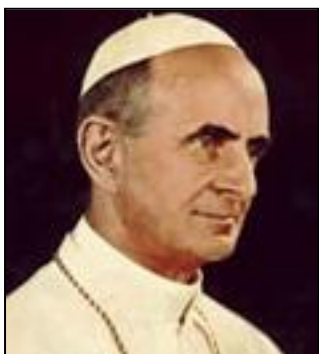
Preto máme tu na zemi radosť len prechodnú.
Pochybujem, že niekto pozná šťastie trvalé.

Chcem žiaka vyučiť povolaniu žiť. Až vyjde z mojich rúk, nebude ani sudcom, ani vojakom, ani kňazom, ale bude predovšetkým človekom. Aby skúsil veľké dobro, musí poznať aj malé zlá. Ak sa mu darí príliš dobre po stránke telesnej, kazí sa po stránke mravnej. Človek, ktorý by nepoznal bolesť, nepoznal by ani ľudskú nehu, ani sladký pocit zľutovania a jeho srdce by nič nedojalo... Jednou z výhod dobrých skutkov je, že povznášajú dušu a prispôsobujú ju pre skutky ešte lepšie.
- Žiaľ aj radosť zmiznú ako tieň, život uplynie v malom okamihu; sám o sebe nie je ničím, jeho cena je v tom, akým spôsobom bolžitý. Zostáva jedine dobro, ktoré sme vykonali, a jedine dobro dáva životu cenu. Nehovor preto už, že život je pre teba zlom, pretože záleží jedine na tebe, aby bol dobrom.



- **Podporujte svoje blaho s najmenšou možnou stratou blaha svojich blížnych.**

Jean-Jacques **ROUSSEAU**
(28.6.1712 – 2.7.1778)



- *Cirkev musí vstúpiť do dialógu so svetom, v ktorom žije. Nech sa Cirkev stane slovom, nech sa stane posolstvom; Cirkev by sa mala stať konverzáciou... v srdci Cirkvi niet nijakého cudzinca. Nikto jej služby nie je ľahostajný...*

Podstatou kresťanstva je láska...

- *Kresťanstvo je dnes aktuálnejšie ako kedykoľvek predtým. Preto čoraz dokonalejšie musí ukazovať svoju pravdivú tvár. Musí sa opäť stať podstatným, logickým, hrdinským.*
- *Kresťanstvo, ktoré je postavené na absolútne, využíva možnosti, aké mu dávajú dejiny, aby dokázalo svoju životaschopnosť... Kresťanstvo je určené pre ľudstvo. Je to náboženstvo pre ľudí... Má zmysel pre reformu a novosť, ale aj pre tradíciu a vernosť... nikdy neupadá do spokojnosti. Ale je optimistické.*
- *Ľudia nemôžu byť bratia, ak nie sú pokorní. Pýcha, nech sa zdá akokoľvek oprávnená, vyvoláva napätie... Pýcha narušuje bratstvo...*
Ak chcete mier, usilujte sa o spravodlivosť.
 - *Netreba oddeľovať, čo je potrebné len rozlišovať. Láska a pravda nebudú nikdy stáť proti sebe, lebo najvyššia a najdokonalejšia láska je láska k pravde.*
- *Cirkev je ochotná dať všetkému formu; znamená to, že zabráni zmareniu nejakej hodnoty a zároveň ju rozvíja... V srdci katolíka sa všetko spája a navzájom prelína: neisté s istým. Myšlienka, že je vyvolený aj že je nehodný. Breme môže byť sladké i nepohodlné... Som nadšený a hrozím sa, že som vyvolený... Večnosť a jej mystérium lásky je tajomstvom všetkých našich túžob... Každý kresťan je kňazom aj obetou. Každý kresťan je vyvolený spomedzi všetkých osobitnou láskou.*
 - **Čas čo plynie, nemení nič na večnosti Boha, v ktorom je všetko prítomné neustále a navždy... To je veľké tajomstvo.**
- *Minulosť nás naučila aspoň to, že je lepšie s istým rizikom čakať, aj keď netrpezlivosť budú sklamaní, ako improvizovať bez uváženia. A čím je autorita vyššia, tým viac musí čakať. Študovať vec je ľahké, no ťažké je rozhodnúť.*

Ak nenapojíme človeka na Boha, nie je možné, aby sa ľudia navzájom milovali...

Pravý dôvod lásky k ľuďom spočíva v tom, že sú stvorení na Božiu podobu, že sú ako my Božími tvormi, že sú naši bratia, ktorí majú toho istého Otca. Bez lásky k Bohu sa ľudia nikdy nebudú milovať... nemilujú pravou láskou, lebo nepoznajú lásku k Bohu.



Giovanni B. MONTINI (26.9.1897 – 6.8.1978)

Z odkazu básnika

- *Celý svet okolo nás po tisícročia svojou krásou nám dáva znamenie o svete zjednotenia a pokoja, po ktorom túžia srdcia.*



- *Každé dielo, najvyššie i najpokornejšie, je službou vyššiemu poriadku vecí, po ktorom prahne život.*
- *Nikto nemôže vystihnúť krásu toho, čo nemiluje...
Poznávanie je stúpaním ku svetlu... Poznanie sa meria láskou.*

*Kto uchvacuje z vecí tejto zeme viac,
než je nutné pre udržanie života,*

pre dielo poznania a lásky, je spolupracovníkom smrti.

- *Každý projev tvůrčí práce je dorozumivací prostředek, jímž se dáva poznati duch duchu...
Každá jasně vyslovená myšlenka činí lehčí sen všech lidí na zemi...*
- *Každý vědecký objev novým viděním zjemňuje naše vzájemné dorozumění; odkrývá nová místa duchového dotyku; každý provázen jest daleko sálajícím vzplápoláním lásky.*
 - *Přes všechno zemdení skepse, zoufalství milujících, přes viny, jichž nesmířena mlčení tíží celá pokolení, roste člověk k duchové jednotě na celé zemi.*
 - *V všechno úsilí poznání, rozumu, utrpení, svatosti a lásky pracuje, aby lidské slovo přiblížilo se co nejvíce tajemné pravdě světa; aby stále větší množství lidí mohlo se shodnout o skutečné ceně pozemských věcí a styk člověka s člověkem, aby byl učiněn bezelstný, mocný, jemný a čistý.*
- *Každým překonáním bolesti, dobytím nové pravdy, ukončeným dnem lásky, každým pohledem na věci, které jsme uviděli naposled v tomto životě, roste v nás pocit duchovní svobody...*

Každé slovo lásky, každá střepina skla odhozená z cesty, aby nezranila bosé nohy, každé pojmenování věcí jejich pravým jménem, každé prolomení mříží sobectví našeho má svůj ohlas ve světě vyšším.

- *Kdo staví na hmotě, zklame se. V všechno musí býti proniknuto duchem...*
- *Lidé jsou všude stejní. Záleží jen na tom, jaké mají srdce a svědomí.*
- *Nepřetržitě, na všech místech najednou pracuje slovo, smrt a láska.*
 - *Nikdo nemůže si trvale přivlastnit více na této zemi, nežli stačí udržet svým duchem.*



- *Každý život je div pripravený miliónmi rokov skrytých víťazstiev nad smrťou...*
- *Každý údes pred smrťou je len uvedomením si veľkosti a nádhery života, pre ktorý ešte nie sme pripravení.*

Otokar **BŘEZINA** (13.9.1868 – 25.3.1929)

*Láska je syntézou kontemplácie a činu,
je vláknom spájajúcim nebo so zemou, človeka s Bohom.*



- ✦ *Boh našiel spoločného menovateľa, aby bol ku každému z nás spravodlivý. Tým menovateľom je schopnosť lásky, v ktorej sa všetci stávame rovnakí.*
- ✦ *Sme stvorení pre lásku; problémom je iba určiť predmet a spôsob lásky.*
- ✦ *Bolesť očisťuje lásku, robí ju skutočnou, pravou, čistou a navyše odstraňuje všetko, čo láskou nie je.*

**Na svete je všetko problematické okrem lásky.
Kto ju prežíva, zbavuje sa problémov.**

- ✦ *Láska ospravedlňuje naše, často protirečivé, skutky. Láska je naplnením zákona.*
- ✦ *Láska, ktorou je Boh v nás, vám ukáže cestu, po ktorej treba ísť... V láske objavíš svoju cestu; v láske nájdeš odpoveď a v láske nájdeš pokoj.*
- ✦ *Je veľmi ťažké bezvýhradne veriť, že je to naozaj Boh, kto ovplyvňuje beh sveta. Býva to najčastejšia a zhrýzajúca pochybnosť, ktorá sa nás zmocňuje na zemi.*
- ✦ *Boh, ktorý miluje svoje dieťa, keď vidí, že niekto alebo niečo ho zasiahlo, má toľko fantázie, že vie pretvoriť zlo na dobro, nečinnosť na kontempláciu, bolestný výkrik na modlitbu, bolesť na úkon lásky... Účinný spôsob, ako nás zastaviť, je bolesť a on vie, ako ňou narábať.*

✦ **Čoho sa mám obávať, ak všetko riadi a udržuje Boh?...**

Obdivuhodný je Boh, ktorý si vie poslúžiť nami biednymi a nehodnými...

- ✦ *... buď ako drobný milujúci bod pred Bohom lásky... byť v práci malí a chudobní, vo vyhnanstve zasa trpezliví, v živote pokorní a nenápadní, v ťažkých skúškach odvážni, v modlitbe verní a v láske vrúcni... Ak je Boh mojím Otcom, môžem pokojne a spokojne žiť. Som poistený na život i na smrť, na čas i večnosť.*

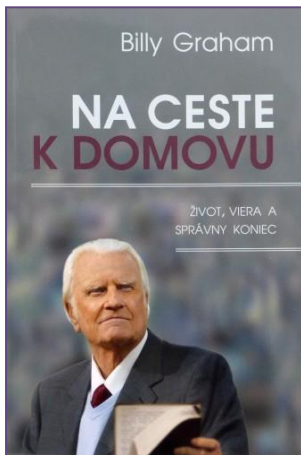
✦ *Nie sme trestaní za naše skutky, ale sme trestaní našimi skutkami.
Tak, ako sme nimi i odmeňovaní.*

- ✦ *Či kľáčiš na piesku púšte a rozjímaš, či stojíš za školskou katedrou, akú hodnotu by malo to všetko, ak by si nekonal v súlade s Božou vôľou?*
- ✦ *Niet presvedčivosti, lebo chýba život; niet živosti, lebo chýba príklad; niet príkladu, lebo miesto viery a lásky nastúpili prázdne slová.*

✦ **Jestvuje čosi väčšie ako tvoje skutky: modlitba;
jestvuje sila účinnejšia ako tvoje slovo: láska.**



Carlo CARRETTO
(2.4.1910 – 4.10.1988)



Ak stratíme bohatstvo, nestratíme nič, ak stratíme zdravie, o niečo prídeme, ak stratíme charakter, stratíme všetko.

Dieťa, ktorému je dovolené, aby sa správalo bez rešpektu k rodičom, nebude mať v skutočnosti rešpekt k nikomu.

Mojim jediným zámerom v živote bolo pomôcť ľuďom nájsť osobný vzťah s Bohom, ktorý, ako verím, prichádza cez poznanie Krista.

Ako kresťania máme iba jedinú autoritu, jediný kompas: Slovo Božie... Kresťania sa môžu na budúcnosť pozerat' so zaslúbením, s nádejou a radosťou a bez strachu, odradenia či sklúčenosti.

Odvaha je nákazlivá. Ak statočný muž zaujme pevný postoj, chrbát ostatných sa často narovná.

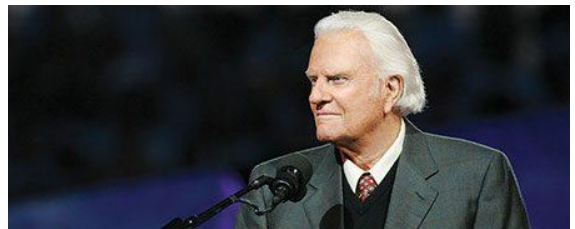
Integrita je tmel, ktorý drží pohromade našu cestu životom. Musíme sa bez ustania snažiť si svoju integritu udržať.

Jedinou našou povinnosťou je robiť šťastnými tých, ktorých milujeme.

Nudia sa iba tí, ktorí chcú, aby za nich všetko spravili ostatní.

Vďaka Ti, drahý Pane, za nádej, ktorú mám v Tvojej všetko obklopujúcej večnej láske.

Kríž nám ukazuje vážnosť našich hriechov, avšak taktiež nám ukazuje nekonečnú Božiu lásku.



Billy GRAHAM
(7.11.1918 – 21.2.2018)

- ❖ **Zo všetkých možných spôsobov jednania vyber vždy ten, ktorý po uvážení všetkých dôsledkov najviac prispeje k blahu celku.**
- ❖ **Omnoho viac ako o šírenie užitočných právd sa musíme usilovať o to, aby sa cvičením u ľudí rozvinula schopnosť úsudku... musíme ich naučiť samostatne rozpoznávať nesprávne úsudky.**
- ❖ **Musíme byť rozhodní. Priľnúť k pravde, k dobrej veci ľudstva, a nie sa chcieť zapáčiť nejakej strane, nejakej ľudskej stolici.**



- ❖ **Odvahu potrebuje aj učiteľ, pretože pravá osveta vždy naráža na odpor; v každej krajine sa nájdú ľudia, pre ktorých je čistá pravda soľou v očiach.**
- ❖ **Priznajme sa pred celým svetom, že potrebujeme lásku, milovať a byť milovaní. Nehanbime sa za to, že sme ľudia!**
- ❖ **Nič nemôže zabrániť tomu, aby sme neodvodili z najpravdivejších tvrdení, ak ich spojíme s nepravdivými predpokladmi – najzvrátenejšie a najhanebnejšie závery.**
- ❖ **Príde doba, keď budú ľudia pociťovať k vojne, k tejto nezmyselnej túžbe dokázať svoju pravdu mečom, rovnako všeobecný odpor, aký teraz pociťujú k súboju.**
- ❖ **Pravá veselosť nielenže neuberá z dôstojnosti ľudskej, ale je aj podstatnou podmienkou jej dokonalosti.**
 - ❖ **Byť šťastný a iných obšťastňovať – to je pravé poslanie človeka... Podstatné je cítiť v každom človeku dôstojnosť ľudskej prirodzenosti.**
- ❖ **Múdry človek nie je nikdy pyšný a spupný; skôr o sebe zmyšľá skromnejšie ako iní... nechce panovať nad inými, ale nechce tiež byť ich sluhom...**
- ❖ **Bez toho, že by sme preceňovali hodnotu, ktorú poznanie má, musíme všetci uznať, že nevedomosť a omyl pôsobi celému ľudstvu nesmierne zlo... každý človek, pokiaľ je živý, má pokračovať vo svojom vzdelávaní... Viera nás nezabavuje povinnosti používať vlastný rozum a naopak.**
 - ❖ **Matematiku možno definovať ako vedu, ktorá pojednáva o všeobecných zákonoch, podľa ktorých sa veci musia riadiť vo svojej existencii... Cenil som si na matematike len to, čo je súčasne filozofiou.**
- ❖ **Niečo je pravda nie preto, že to tak poznáva Boh, ale naopak Boh to tak poznáva, pretože to tak je.. Keby neboli pravdy samé o sebe, nemohli by existovať ani žiadne poznané alebo myslené pravdy.**
- ❖ **Predovšetkým som si stanovil pravidlo, že ma žiadna zrejmosť predpokladu nedonúti k tomu, aby som sa cítil zbavený povinnosti hľadať preň dôkazy tak dlho, pokiaľ jasne neuvidím, že nemožno a prečo nemožno požadovať žiadny dôkaz.**
- ❖ **Konečné a nekonečné sa vzťahuje na určité vnútorné vlastnosti predmetov a vôbec sa netýka len ich vzťahov k našej poznávacej schopnosti či dokonca k našim zmyslom.**
- ❖ **Nič na svete nesmieme mať za istejšiu a nepochybnejšiu ako zásadu, že všetci pozemšťania sa vyznačujú v podstate rovnakou prirodzenosťou a majú v podstate rovnaké práva... Každý boháč namiesto toho, aby si robil nárok na zvláštne prejavy úcty, by mal cítiť kvôli svojmu bohatstvu potrebu ospravedlnenia a obhajoby.**
- ❖ **Slabý matematik nebude nikdy mocným filozofom... aby to, čo možno bolo povedané nejasne, bolo vysvetlené jasnejšie, to, čo je úplne nesprávne, bolo odvolané, ale všetko správne a pravdivé, aby čo najskôr bolo všeobecne prijaté.**
- ❖ **Vo vedách i vo všetkých ostatných oblastiach neprinášajú pokrok tí, ktorí krčovitě zotrávajú na ustálenom stave vecí, ale tí, ktorí sa usilujú o lepšie, tí, ktorí sa odvážia stále meniť všetko, čo nie je v poriadku.**

Bernard BOLZANO
(5.10.1781 – 18.12.1848)



Pred 2000 rokmi povedal hlas z Betlehemu, že všetci ľudia sú si rovní... s opovrhovanými zmenil smer vývoja ľudstva.



- *Láska má určovať naše skutky... Evanjelium slúži celému človeku.*
- *Budeme apelovať na Vaše srdcia a Vašu dušu tak dlho, až vás získame.*
- *Nespolupráca so zlom je takou istou povinnosťou, ako spolupráca s dobrom.*

Mier nie je stav bez napätia, ale to, keď vládne spravodlivosť.

- *Naša generácia bude jedného dňa ľutovať nielen zlé slová a skutky zlých ľudí, ale tiež strašné mlčanie dobrých.*
- *Nezáleží na dĺžke života, ale na jeho kvalite.*
- *Najdôležitejšia a najaktuálnejšia je otázka: Čo si vykonal pre iných?*
 - ***Človek, ktorý nie je ochotný pre niečo zomrieť, nie je zrelý pre život.***



Martin Luther KING
(15.1.1929 – 4.4.1968)



- ♣ **Moc nie je daná človeku, aby utláčal slabého, ale aby ho podporoval a pomáhal mu.**
- ♣ *Ludská duša je zrkadlo, v ktorom možno uvidieť obraz božského rozumu.*
- ♣ *Každý človek využíva prácu iných ľudí. Ak nemá byť zlodejom, musí sa sám namáhať a dávať iným svoju prácu za to, čo berie od nich.*
- ♣ *Čítanie je doslova rozhovor s ľuďmi omnoho múdrejšími a zaujímavejšími, ako sú tí, s ktorými sa môžeme zoznamovať okolo seba.*

- ♣ *Vyhľadajme, čo máme s ostatnými spoločné, nie čo nás od nich oddeľuje.*
- ♣ *Múdrosť nie je v sebazapieraní, ale v tom, naučiť sa nachádzať radosť vo veciach dostupných.*
- ♣ *Múdry má tri vlastnosti: sám koná to, čo radí konať druhým; nikdy nekoná proti spravodlivosti; trpezlivo znáša slabosti ľudí okolo seba.*
- ♣ *Možno vieme, čo je správne, ale nevieme vždy, čo je možné.*
- ♣ *Tak ako nemáš jesť len pre chuť, tak nesmieš čítať iba pre zábavu.*
- ♣ *Je veľa náboženstiev, ale len jedna mravnosť.*
- ♣ *Aký strašný by bol svet, keby sa narodili deti, ktoré so sebou prinášajú nevinnosť a možnosť dokonalosti.*

♣ **Až keď sme našli lásku, vieme, čo nám v živote chýbalo.**

- ♣ *Ak nie sme dobrovoľne dobrí ku všetkým, budeme ku každému mimovoľne zlí.*
- ♣ *Ak si zaslúži človek pochvalu, dbajte, aby ste mu ju neodopreli.*
 - ♣ *Dívať sa, ako rastie obilie, ako kvitnú kvety; nadýchnuť sa za pluhom či iným náradím; čítať, myslieť, milovať, dúfať, modliť sa – toto robí ľudí šťastnými.*
- ♣ *Aby boli ľudia v práci šťastní, treba splniť tri predpoklady: musia stáť za vecou, ktorú robia; nesmú pre ňu robiť príliš veľa; musia mať pocit, že majú v práci úspech.*

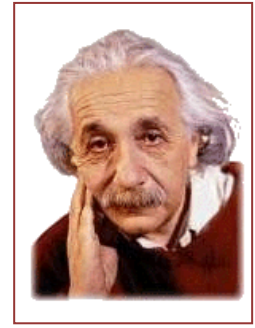
♣ **Najväčšou odmenou za námahu nie je to, čo za ňu dostaneme, ale to, ako nás to zmení.**

- ♣ *Úlohou umenia je poučiť s láskou. Ak nepomáha ľuďom hľadať pravdu, nie je vznešené, ale hanebné.*



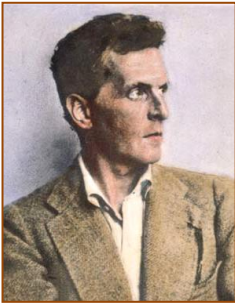
John RUSKIN
(8.2.1819–20.1.1900)

Najkrajší dar prírody



- *Najkrajšie pocity vyplývajú zo záhad. Sú to pocity, ktoré stoja pri kolíske skutočného umenia a skutočnej vedy. Človek, ktorý tento pocit nepozná, človek, ktorý sa už nedokáže diviť a ktorý nevie žasnúť, je prakticky mŕtvy. Je ako zhasnutá svieca.*
- *Jedným z najsilnejších motívov, ktorý vedie mužov do umenia a vedy, je únik z každodenného života vyznačujúceho sa bolestnou drsnosťou a beznádejnou nudou, od okov vlastných, stále sa meniacich túžob.*
- *Bez viery, že sa tento svet tak, ako sa javí nášmu poznaniu, riadi zákonmi rozumovej povahy, si neviem predstaviť skutočného vedca. Prírodné vedy bez náboženstva sú ochrnuté.*
- *Každé poznanie o skutočnosti vychádza zo skutočnosti a ústi do nej.*
- *Je otázka, čo je pre vedca významnejšie, či poznanie faktov, či fantázia.*
- *Moje ideály, ktoré mi vždy žiarili na cestu a znova a znova ma naplňali radostnou odvahou žiť, boli láskavosť, krása, a pravda... Prázdne ciele ľudského úsilia - majetok, povrchný úspech, prepych - sa mi vždy videli opovrhnutia hodné.*
- *Najrozumnejšia forma výchovy je príklad.*
- *Nech sú dobrí a spravodliví ľudia akýkoľvek, už len kvôli nim sa oplatí žiť.*
 - ***Nechci byť človekom, ktorý je úspešný, ale buď človekom, ktorý za niečo stojí.***
- *Neplač že zapadlo slnko, lebo slzy ti zabránia uvidieť hviezdy*
- *Povinnosťou každého človeka je byť príkladom čistoty a mať odvahu zachovávať svoje etické presvedčenie v spoločnosti cynikov.*
Už dávno sa usilujem takto postupovať – so striedavým úspechom.
- *Mier nemôže byť udržiavaný násilím, môže byť dosiahnutý len porozumením.*
 - ***Väčšina ľudí si myslí, že intelekt robí veľkého vedca. Nemajú pravdu. Robí ho charakter.***
- *Veda bez náboženstva je slepá a náboženstvo bez vedy je chromé.*
- *Radosť vidieť a rozumieť je najkrajší dar prírody.*
- *Svet je chudobný na princípy, ale ohromne bohatý na štruktúry.*
- *Láska je pre človeka zložitejšia ako matematika, často s neriešiteľnými príkladmi.*

Albert **EINSTEIN** (14.3.1879 – 18.4.1955)



- *Problémy života nemožno riešiť na povrchu, ale len v hĺbke, v dimenziách povrchu sú neriešiteľné.*
- *K odpovedi, ktorá sa nedá vyjadriť, nemožno vyjadriť ani otázku. Keď sa dá otázka vôbec položiť, možno na ňu aj odpovedať.*
- *Význam slova je daný jeho použitím v reči... Ako slovo funguje, sa nedá uhádnuť. Musíme vidieť jeho použitie a z toho sa poučiť. Všetko, čo vôbec môže byť myslené, môže byť myslené jasne. Všetko, čo sa dá vysloviť, dá sa vysloviť jasne.*

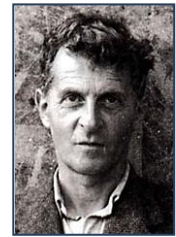
Ludwig Wittgenstein

- *Ak určíme nový spôsob myslenia, miznú staré otázky; tieto otázky spočívajú v spôsobe vyjadrovania; ak sa človek oblieka do nových šiat, odkladá so starými aj staré otázky.*

- *Veriť v Boha znamená chápať otázku po zmysle života. Veriť v Boha znamená vidieť, že život má zmysel...*

- *Modlitba je myšlienka na zmysel sveta a života.*

- *V určitom zmysle sme závislí a to, na čom sme závislí, môžeme nazvať Bohom. Boh je svetom nezávislým na našej vôli.*



- *Ak mám byť naozaj vykúpený – potrebujem istotu, nie múdrosť, sny, špekulácie – a touto istotou je viera. A viera je vierou v to, čo potrebuje moje srdce a moja duša, nie môj špekulujúci rozum... Presvedčiť niekoho o Božej existencii, by sa možno dalo výchovou, tým, že by sa určitým spôsobom formoval jeho život... Boh mi môže povedať: budem ťa súdiť tvojimi vlastnými ústami. Triasol si sa hnusom, keď si svoje vlastné činy videl u druhých.*

- *Filozofická práca je vlastne – rovnako ako všestranná práca architekta – skôr prácou na sebe. Na vlastnom názore. Na tom, ako človek vidí veci. A čo od nich žiada.*

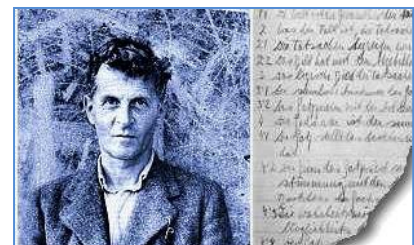
- *Z minulej kultúry sa stane hromada trosiek a nakoniec hromada popola, ale nad popolom sa budú vznášať duchovia...*

Riešenie tejto hádanky života v priestore a čase leží mimo priestor a čas.

- *To, čo považuješ za dar, je problém, ktorý máš vyriešiť. Subjekt nepatrí k svetu, ale je hranicou sveta.*

- *Dobré podobenstvo osviežuje rozum.*

Ludwig WITTGENSTEIN
(26.4.1889 – 29.4.1951)





- **Medzi jasom a temnotou, medzi svetlom a tieňom, je ešte niečo, čo nemožno nazvať ani tieňom, niečo, čo v rovnakej miere obsahuje svetlo i tmu.**
- **Maliarstvo nepotrebuje tlmočníkov rôznych jazykov, ako to potrebuje literatúra, bezprostredne uspokojí ľudské pokolenie tak, ako to činia výtvary prírody.**
- **Ak príroda postupuje od rozumu ku skúsenosti, my musíme postupovať opačne, začať od skúsenosti a z nej vyvodiť dôkazy.**

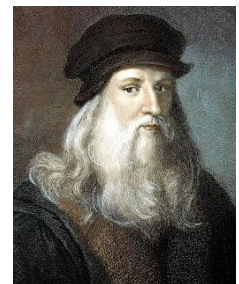
- *Príroda je nútená konať pod vplyvom svojho zákona, ktorý je do nej samej vliaty. Pochop tú príčinu... Veda je dcérou skúsenosti... Príroda svoj zákon neporušuje... Pohyb je príčinou každého života.*
- *Pokus sa nikdy nemýli, mýlia sa iba naše úsudky... Experiment je môj učiteľ, múdrosť je dcéra skúsenosti...*
- **Ani jedno ľudské bádanie nemožno nazvať pravou vedou, ak neprejde matematickými dôkazmi.**
- **Najväčšiu radosť telu dáva svetlo slnka, najväčšiu radosť duchu – jas matematickej pravdy.**

Kto neverí vo vrcholnú istotu matematiky, zostáva v zmätku a nikdy neumlčí rozpory sofistických vied, ktoré učia ľudí večnému kriku.

- **Domysli, akým zločinom je vziať život človeku, ktorého zloženie sa ti zdá byť takým umeleckým divom.**
- *Nechci bohatstvo, ktoré môže byť stratené. Cnosť je našim pravým majetkom a dáva svojmu držiteľovi pravú odmenu. Nemôže sa stratiť, neopúšťa nás... Chudobný je ten, kto veľa žiada a po mnohom túži.*
- *Kto netrestá zlo, dovoľuje, aby bolo páchané ďalej... Nemôžeme mať väčšiu ani menšiu vládu než tú nad sebou samými.*

- *Domnieval som sa, že sa učím žiť, a zatiaľ sa učím zomierať...*

Láska víťazí nad všetkým.



Leonardo da VINCI
(15.4.1452 – 2.5.1519)

Stručné úvahy

*Slovo sloboda nám všetkým chutí ako najlepšie víno.
Ale sloboda jednotlivca nemôže byť svojvôľa.
Sú tu aj záujmy spoločnosti a potreba jednoty.
Marxisti obetovali slobodu, aby bol jednotný svet.
Na Západe, ako sa mi zdá, obetovali jednotu,
aby zachránili slobodu.*



Zločin komunizmu bol v tom, že bolo legalizované násilie. Celý systém bol zariadený na to, aby represívnymi metódami nastolil raj na Zemi. Postupne to nebolo možné, boli netrpezliví, tak to riešili terorom. Komunizmus bol najhroznejší experiment minulého storočia.

Bolo nám mnohým súdené ísť ťažkou cestou... Máme si pripomínať príbehy ľudí, ktorí svoje životy obetovali, alebo ich nemohli rozvinúť. Umierali vo väzení, vo veľkej chudobe, veľkom ponížení. Nesmieme na nich zabudnúť. Musia byť výstrahou a výzvou, aby sme chránili svoju slobodu. Nesmieme padnúť pod kolesá ďalšej mašinérie.

Naša spoločnosť potrebuje vedieť o tom, čo sa stalo za komunizmu alebo za nacizmu, pretože demokracia ešte nie je rajom. Má v sebe zakódované aj prvky deštrukcie. Ak ju prestaneme strážiť, ak nebudeme zodpovední, tak je nebezpečenstvo, že sa demagógovia zjednotia a systém ohrozia.

Ľudstvo sa dopracovalo k racionálnemu organizovaniu a prežívaniu života... My musíme svet pochopiť taký, aký je, neodsúdiť ho, len mu predkladať nové otázky... Viera sa v dnešnom svete stáva vedou, dokonca jedinou vedou o skutočnom živote.

***K jednote podstatne prispejeme svojou hlbšou ľudskosťou, živšou vierou.
Teda nie kto má viac pravdy, ale kto má oživujúcu vieru a lásku.***

Na to, aby bol človek šťastný, nepotrebuje doktorát ani vysokú školu, ani funkciu direktora, ale v srdci lásku k práci, ktorú vykonáva, aby ju vykonával s radosťou a prijal ju ako svoju cestu

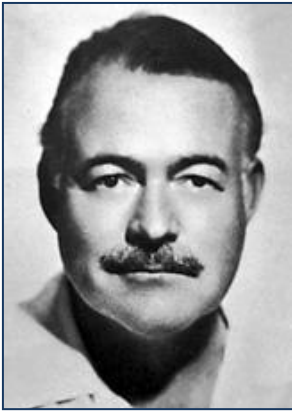
S námahou, ľútosťou, bolesťou a pokorou musíš v sebe hromadiť a chrániť svetlo. To je zmysel celej tvojej činnosti. Tento svet iné ani nečaká. Ak nie si svetlom, nedávaš nič... Ak však raz človek uzrel svetlo, ide za ním.



Myslím si, že každý človek by mal mať občiansku statočnosť a mal by žiť v pravde... Verím, že naše osudy vedie dobrá ruka, že človek sa nerodí nadarmo.

Čím som starší, tým viac si uvedomujem súvislosti, prepojenia a príbuzenstvo všetkých ľudí, bez rozdielu na orientáciu, rasu či náboženstvo.

Anton SRHOLEC (12.6.1929 – 7.1.2016)



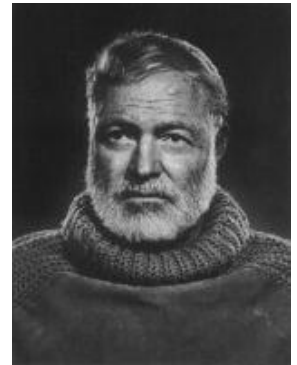
Nic není důležitější než svoboda.

- *Svět je nádherné místo a stojí za to za něj bojovat.*
- *Štěstí – to je prostě dobré zdraví a špatná paměť.*
- ***Veselost je druhem odvahy.***
- *Všechny ideály nepotřebují jen křídla, ale i místo, odkud by mohly vzlétnout.*
- *Žádná věc není pravdivá sama o sobě. Ve svém celku je všechno pravdivé.*
- *Člověk raději poznává vesmír než sebe sama.*

- *Je mnohem lepší, když je člověk veselý, a má to i něco do sebe.*

Je to, jako bys ještě za živa dosáhl nesmrtelnost.

- *Každý by měl mít někoho, s kým by si mohl upřímně promluvit, protože někdy se člověk cítí hrozně sám, ať je sebestatečnější.*
- *Potřebujeme dva roky, abychom se naučili mluvit, a padesát let, abychom se naučili mlčet.*



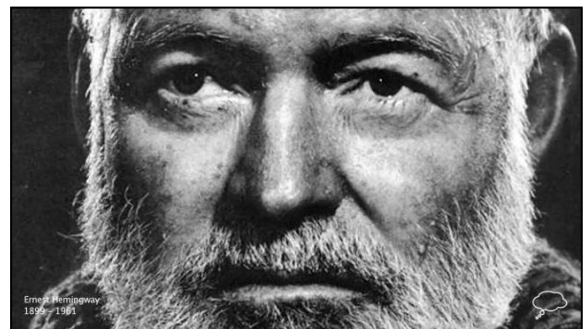
Ze všech živočichů se jen člověk umí smát, ač k tomu vlastně má nejmiň důvodů.

- ***Člověk není k stáru moudřejší, je jen opatrnější.***

- *Nejsnadnější způsob, jak ztratit důvěru a úctu mladých, je dávat jim nekonečné rady.*

- ***Každý člověk byl zrozen pro nějaké dílo. Každý, kdo chodí po této zemi, má nějaké povinnosti k životu.***

- *Pokud jsi někdy miloval ženu nebo vlast, prožil jsi výjimečné štěstí, a když potom zemřeš, už to není důležité.*

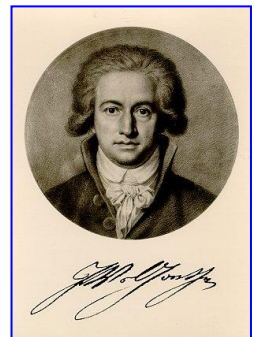


Ernest **HEMINGWAY** (21.7.1899 – 2.7.1961)



Človek počuje len to, čomu rozumie...

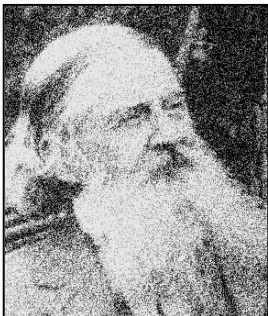
- Človek vlastne vie, len keď vie málo. Čím viac vie, tým sú väčšie jeho pochybnosti...
Človek nestráca vždy, keď sa niečoho odrieka.
- Mladosť nie je obdobie života, ale duševný stav...
Chyby robia človeka sympatickým...
Pričín sa, aby si bol naozaj taký, akým sa chceš zdať.
- Talent dozrieva v osamelom tichu, charakter iba v búrkach sveta...
Samota je dobrá vec, ak žije človek sám so sebou v pokoji a má niečo určité na prácu... Osamotený nedôjde človek nikdy k cieľu.
- Niektorí ľudia nerobia chyby, pretože sa nikdy nepokúsili robiť niečo, čo stojí za to... Nestačí iba chcieť, musíme tiež konať...
Sme formovaní a utváraní tým, čo milujeme.
- Nič nie je strašnejšie ako nevedomosť v akcii...
Metóda nás učí získavať čas... Ak si dôveruješ, vieš žiť...
Iba v ľuďoch je človek schopný poznať sám seba.
- Pretože ľudia nedokážu oceniť prítomnosť a naplniť ju životom, túžia iba po lepšej budúcnosti a koketujú s minulosťou.
- Len si stále nemyslíte, že je plané všetko, čo nie je nejakou abstraktnou myšlienkou a ideou... Iba príroda vie, čo chce.
 - **Nemožno byť vždy hrdinom, ale vždy možno zostať človekom.**
- To niečo obrovské, zosobnené, prichádza nám v ústrety ako Boh Stvoriteľ a Udržiavateľ, ktorému sa máme klaňať a ktorého máme oslavovať.
 - Nech ľudský duch pokročí čo najviac, bez kresťanstva sa nezaobíde.
 - **Svet je tak veľký a bohatý a život tak rozmanitý, že vždy bude príležitosť na básne.**



Johann Wolfgang **GOETHE**
(28.8.1749 – 22.3.1832)

Nikdy si nemôžeme byť ničím absolútne istí.

- *Absolútna určitosť, presnosť, istota a nepochybnosť nie sú a nemôžu byť charakteristikou ľudského poznania, aj keď – historicky vzaté, ľudské poznanie k nim limitne, t.j. v podobe nekonečných aproximácií, smeruje.*
 - *Matematika skúma, čo je, a čo nie je logicky možné, bez toho, aby zaručovala aktuálnu existenciu... Matematika je najabstraktnejšia zo všetkých vied... matematika sa zaoberá čisto hypotetickými otázkami.*
- *Za pravdu označujeme názor, kde z povahy veci vyplýva, že sa na ňom zhodne spoločenstvo tých, ktorí bez obmedzenia sledujú metódu vedy.*
- *Aby sme určili význam nejakého pojmu, musíme zohľadniť, aké praktické dôsledky nevyhnutne vyplývajú z jeho pravdivosti. Význam pojmu spočíva v súhrne týchto dôsledkov.*
 - ***Zo všetkých našich schopností je vyspelé usudzovanie až kdesi na konci; nie je to totiž prirodzený dar, je to skôr náročné a zložité umenie.***
- *Spriaznenosť a spoluúčasť produkujú najnemilosrdnejšiu moc.*
- *Zápas začína pochybnosťou a končí sa jej odstránením... Vzbudenie pochybnosti vedie k úsiliu dosiahnuť stav viery... Funkciou myslenia je dosiahnutie viery... Naše viery riadia naše túžby a formujú naše činy.*
 - *Ak sa nestaneme pustovníkmi, nevyhnutne si budeme navzájom ovplyvňovať názory.*
- *Nesprávne rozlišovanie nerobí toľko škody ako zámena skutočne rozdielnych vier.*
- *Skúsenosť je priebeh života. Svet je to, čo skúsenosť neustále opakuje.*
- *Jedinou funkciou myslenia je regulácia nášho konania...*



- *Význam myšlienky spočíva v tom, aké spôsoby správania v sebe obsahuje.*

Charles Sanders PEIRCE
(10.9.1839 – 19.4.1914)



- *Filozofi, ktorí špekulovali o význame života a osude človeka, sotva si všimli, že príroda sa unúvala poučiť nás o tom sama. Oznámi nám presným znamením, že náš údel sa naplnil. Týmto znamením je radosť. Čím bohatšie tvorenie, tým hlbšia radosť...
Intelekt sa niekedy dotýka absolútna.*
- *Vedomie znamená výber... Živá bytosť vyberá alebo smeruje k výberu. Jej úlohou je vytvárať...*

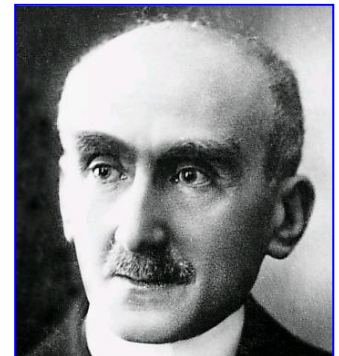
Hmota je nevyhnutnosť, vedomie je sloboda. I keď stoja príkro proti sebe, život nájde spôsob, ako ich zmieriť. Život je totiž sloboda, ktorá sa vkladá do nevyhnutnosti a využije ju vo vlastný prospech.

- *Ak chceme preniknúť hĺbku hlbín, musíme zavše cieľiť na vrcholce. Oheň, ktorý je vo vnútri zeme, javí sa len na vrcholoch sopiek.*
- *Spoločenská vybavenosť nemá automaticky za následok morálnejšie zdokonalenie ľudí žijúcich v spoločnosti. Rast hmotných prostriedkov, ktorými ľudstvo disponuje, nesie so sebou aj isté nebezpečenstvo, ak ho nesprevádza primerané úsilie duchovné.*
- ***Pravdu povediac, keby sme si boli istí, že po smrti budeme žiť, nemohli by sme na nič iné ani myslieť.***

- *Ľudstvo stene takmer rozdrvené váhou vlastného pokroku. Neuvedomuje si dostatočne, že jeho budúcnosť závisí od neho samého. Ono musí nahliadnuť, či chce žiť aj ďalej. Potom si samo musí položiť otázku, či chce iba žiť alebo či chce vynaložiť potrebnú námahu, aby sa aj na našej odbojnej planéte naplnila hlavná funkcia vesmíru, ktorý je strojom na výrobu bohov...*

A. Bergson

***Boh stvoril svet iba preto
a len preto v ňom pripúšťa zmeny,
aby mohli vzniknúť svätí.***



Henri **BERGSON** (18.10.1859 – 4.1.1941)



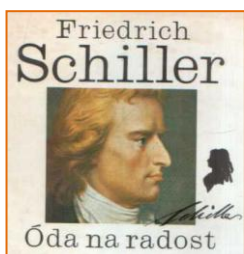
- **V nešťastí sa ukáže múdrosť, v šťastí pokora, v biede trpezlivosť a vo smrti bohatstvo.**

- *Keď niečo nenávidím, ochudobňujem sa o niečo, keď milujem, som bohatší o to, čo milujem.*
- *Kto raz prežil veľkú lásku, ten je až do smrti šťastný i nešťastný z toho, že sa z nej vyliečil.*

Schiller

- *Tí, ktorí majú trpezlivosť robiť jednoduché veci dokonale, osvojujú si umenie robiť ťažké veci ľahko.*

- **Drahý mi je priateľ, nepriateľ však potrebný. Priateľ mi ukáže, čo robiť môžem, nepriateľ, čo robiť mám.**
- *Chceš poznať sám seba? Pozri sa na ľudí a na ich skutky. A chceš poznať ľudí? Zahľad' sa do svojho vlastného srdca.*



- *Čoho sa nevzdávame, to nikdy nestrácame.*
- *Čo si v minúte premárnil, to sa nevráti za celú večnosť.*
- *Láska ak nemá zahynúť, musí prekonávať prekážky.*
- **Láska je schodiskom, po ktorom sa približujeme k Božej podobe.**
- *Srdce máme nato, aby pochopilo to, čo nepochopila hlava.*

- *Mladosť má hneď naporúdzi slovo, ktoré je nebezpečné ako ostriem noža.*
- *Povedzte mu, aby mal v úcte sny svojej mladosti, až bude mužom.*
- *Ak si nezbadal krásu v bolestnej chvíli, nikdy si krásu nevidel.*
- *Prečo sa tak bázlivo triasť pred smrťou, pred osudom, ktorému neunikneme?*
- *Radosť všetkým ľuďom bratmi káže stať sa.*

**Dôstojnosť ľudstva do vašich rúk je daná – uchovajte ju!
Len s vami klesá! Len s vami bude povýšená!**



Friedrich SCHILLER
(10.11.1759 – 9.5.1805)



- *Problém je niečo, čo bráni v ceste. Mám ho celý pred sebou. Naopak tajomstvo je niečo, v čom som angažovaný, čo ma priťahuje – a čo teda z povahy veci nemám celé pred sebou.*
- *Ak človek nežije podľa svojich myšlienok, skončí premýšľaním ako žije.*
- ***Niekoho milovať znamená navždy v neho dúfať.***
- *Milovať človeka znamená hovoriť mu: Ty nezomrieš.*

• *Neodpustiteľným omylom určitého druhu racionalizmu bolo to, že bez váhania obetoval 'ľudské ako také' ideám, ktoré strácajú všetok zmysel, ak ich chceme nastoliť vo svete, ktorý existuje sám pre seba a kde ono 'ľudské ako také' sa z ich hľadiska stáva len škvárou či odpadom.*

• *Všetko je iné, ak vstúpi do hry úcta k sebe samému čiže vedomie určitého duchovného poriadku, v lone ktorého si moja existencia môže zachovať zmysel a hodnotu.*

• ***Jediná pravá nadej je tá, ktorá smeruje k niečomu, čo nezávisí od nás, ktorá pramení z pokory, a nie z pýchy.***

• *Ak chceš uniknúť, neutekaj: radšej prehlbuj to tesné miesto, ktoré je ti dané: nájdeš tam Boha a všetko.
Boh sa nevznáša na obzore, drieme v úzkom priestore teba samého.*

Márnosť uteká, láska však prehlbuje...

Jedine ten, kto vo svojej láske vyjde z kruhu Ja k Ty, nájde bránu, ktorou sa vstupuje do tajomstva bytia.

Gabriel H. **MARCEL**
(7.12.1889 – 8.10.1973)



Neprosím o zázrak, Pane, ale o silu pre všedný život.

Nauč ma umeniu malých krokov.
Sprav ma vynaliezavým a vynachádzavým,
sprav ma sebaistým v správny čas.
Obdar ma jemnocitom, aby som dokázal odlíšiť
prvoradé od druhoradého.

Prosím o silu kázne a miery,
aby som len tak neprekíazol životom
a svoje dni si rozumne rozdelil;
aby som neprespal záblesky svetla a vrcholy,
a aby som si aspoň tu a tam našiel čas na umelecký zážitok.
Dovoľ mi utvrdiť sa v tom, že snívať
o minulosti či budúcnosti mi nepomôže.
Pomôž mi čo najlepšie zvládnuť to, čo je najbližšie,
pomôž mi pokladať práve prežívanú hodinu za najdôležitejšiu.

Ochráň ma pred naivnou vierou,
že v živote musí ísť všetko hladko.
Daruj mi triezve poznanie, že ťažkosti, porážky,
neúspechy a sklamania sú prirodzenou súčasťou života,
že vďaka nim rastieme a dozrievame.

Pripomínaj mi, že srdce sa často stavia proti rozumu.

Pošli mi v pravej chvíli niekoho,
kto má odvahu povedať mi pravdu s láskou.
Chlieb každodenný daj mi pre telo i dušu,
prejav tvojej lásky, priateľské echo,
a aspoň tu a tam náznak, že budem užitočný.

Viem, že veľa problémov sa rieši nekonaním;
daj, aby som dokázal čakať.

Nech vždy nechám teba i ostatných dohovoriť.

To najdôležitejšie si človek nehovorí sám.

To najdôležitejšie mu býva povedané.

Ty vieš, ako veľmi potrebujem priateľstvo.

Daj, aby som dorástol tejto najkrajšej,
najťažšej, najriskantnejšej
a najnežnejšej záležitosti života.

Vnukni mi pravú chvíľu a pravé miesto,
kde môžem zanechať balíček dobra,
slovami či bez slov.

Chráň ma pred strachom, že by som mohol premárniť svoj život.
Nedaj mi to, čo si želám, ale to, čo potrebujem.

Nauč ma umeniu malých krokov!
Antoine de SAINT-EXUPÉRY



**Vedou i náboženstvom, matematikou
a každým umením, túžbou po pravde
a spravodlivosti, pomstou i zmúdením,
láskou i zradou hľadáme nedosiahnuteľné
neustálym dosahovaním.**

©
dmj

